

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: lausuntopyyntö 5.3.2026, LVV-U/25389/2026

EPL/159/03.08.06/2024

Suunnittelujohtajan päätös 73/2026

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta: Hillonevan tuulivoimahanke (Saarijärvi, Multia, Ähtäri, Soini ja Karstula)

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoja koskien Hillonevan tuulivoimahankkeen YVA-selostusta.

Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu Saarijärven kunnan alueelle, Saarijärven keskustasta noin 22 kilometriä länteen. Tuulivoima-alueelta noin 21 kilometrin päässä sijaitsee Karstulan, noin 23 kilometrin päässä Multian ja noin 30 kilometrin päässä Ähtärin keskusta.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot sijoittuvat pääosin Saarijärven kunnan alueelle, mutta myös Multian, Ähtärin, Soinin ja/tai Karstulan kunnan puolelle.

YVA:ssa on tutkittu kolmea tuulivoima-alueen toteuttamisvaihtoehtoa:

- VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen.
- VE1: Hillonevan tuulivoima-alueelle rakennetaan enintään 24 yksikköteholtaan 6–10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden yhteisteho on maksimissaan 240 MW. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.
- VE2: Hillonevan tuulivoima-alueelle rakennetaan enintään 17 yksikköteholtaan 6–10 MW tuulivoimalaa. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

YVA:ssa on tutkittu kolmea sähkönsiirron toteuttamisvaihtoehtoa:

- SVE1: Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 23,7 km pitkä 110 kV:n voimajohto Fingrid Oyj:n Alajärvi-Petäjävesi 110 kV voimajohdon varrelle rakennettavalle sähköasemalle. SVE1 sijoittuu noin 18 km pituudelta Alajärvi-Petäjävesi 100 kV voimajohdon rinnalle. Uutta johtokäytävää raken-

netaan noin 5,7 km. Reittivaihtoehto sijoittuu Saarijärven ja Soinin kuntien alueille.

- SVE2: Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 18,9 km pitkä 110 kV:n voimajohto Fingrid Oyj:n Alajärvi-Petäjävesi 110 kV voimajohdon varrelle rakennettavalle sähköasemalle. SVE2 sijoittuu noin 10,2 km pituudelta Alajärvi-Petäjävesi 110 kV voimajohdon rinnalle. Uutta johtokäytävää rakennetaan noin 8,7 km. Reittivaihtoehto sijoittuu Saarijärven, Ähtärin ja Soinin kuntien alueille.

Vaihtoehtoissa SVE1 ja SVE2 viimeisin 10 km on samaa johtokäytävää ja reitti kulkee Fingrid Oyj:n 110 kV Alajärvi-Petäjävesi voimajohdon vieressä.

- SVE3: Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 9,1 km pitkä 400 kV:n voimajohto Vihtavuori-Alajärvi 400 kV voimajohdon varrelle rakennettavalle sähköasemalle. SVE3 sijoittuu noin 3,9 km pituudelta Vihtavuori-Alajärvi 400 kV voimajohdon rinnalle. Uutta johtokäytävää rakennetaan noin 5,2 km. Reittivaihtoehto sijoittuu Saarijärven ja Karstulan kuntien alueille.

Kaikki sähkönsiirtoreittivaihtoehdot sijoittuvat osittain olemassa olevien johtokäytävien rinnalle. Voimajohdot tulevat omiin pylväisiin ja näiltä osin olemassa olevaa johtokäytävää tullaan leventämään noin 20–30 m.

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää lausuntopyyynnöstä ja toteaa, että se arvioi lausunnossaan YVA-selostuksen sisältöä ja johtopäätöksiä siltä osin, kuin hankkeen vaikutukset ulottuvat Etelä-Pohjanmaan puolelle.

Maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 ja sen sisältöä kuvaillaan YVA-selostuksen osiossa 8.1.2. Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että kuvaus maakuntakaavasta on osin virheellinen ja osin puutteellinen.

Sivulla 92 esitettävä kuva 8.2. "Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja Hillonevan tuulivoima-alueen sekä sähkönsiirtoreittien sijoittuminen." ei todellisuudessa esitä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n sisältöä. Kuvassa on esitetty aiemmin voimassa olleet ja sittemmin kokonaan kumoutuneet Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavat.

Samalla sivulla todetaan, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 annetaan koko maakuntaa koskevia suunnitelmääräyksiä liittyen muun muassa sähkönsiirtoon ja ekologisiin yhteyksiin ja arkeologiseen kulttuuriperintöön. Näiden

suunnittelumääräysten sisältöä tai hankkeen suhdetta niihin ei kerrota YVA-selostuksessa.

Sen sijaan taulukko, jossa kuvataan sähkönsiirtoreittien sekä niiden lähialueelle sijoittuvat maakuntakaavamerkinnät, sisältää Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetut merkinnät sekä niihin liittyvät kuvaukset ja suunnittelumääräykset. Taulukossa tai sen yhteydessä ei arvioida sitä, miten sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen suunnittelussa on huomioitu kyseiset merkinnät ja niihin liittyvät suunnittelumääräykset.

Osiossa 'Maakuntakaavan mukaisuus' käsitellään ainoastaan aluetta, jolle hankkeessa aiotaan sijoittaa tuulivoimaloita. Sähkönsiirtoreittien maakuntakaavan mukaisuutta ei osiossa käsitellä.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää valitettavana, että YVA-selostus sisältää useita Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n sisältöön liittyviä virheitä tai puutteita. YVA-selostuksen perusteella sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen SVE1 ja SVE2 maakuntakaavan mukaisuutta ei ole arvioitu. Epäselväksi jää esimerkiksi, onko reittien suunnittelussa otettu huomioon Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 annettu sähkönsiirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka on seuraava:

Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa ei tule aiheuttaa merkittäviä haittavaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin eikä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin. Määräys koskee vähintään 110 kV voimajohtoja.

Energiantuotantoalueiden ja energian varastointialueiden suunnittelussa on ensisijaisesti selvitettävä mahdollisuus toteuttaa sähkönsiirto kokonaan tai osittain maakaapelein. Muutoin liittäminen sähköverkkoon on pääsääntöisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon toimijoiden kanssa.

YVA-selostuksen perusteella ei esimerkiksi selviä, onko hankkeen suunnittelussa ensisijaisesti selvitetty maakuntakaavassa annetun suunnittelumääräyksen mukaisesti mahdollisuus toteuttaa sähkönsiirto osittain tai kokonaan maakaapelein.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää maakuntakaavojen sisällön ja suunnittelumääräysten käsittelyä tärkeänä osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Sähkönsiirtoreittien osalta käsittelyn painoarvoa lisää se, että tyypillisesti sähkönsiirtoreittien alueita ei kaavoiteta osana tuulivoima-alueiden osayleiskaavoja, jolloin niiden suhdetta maakuntakaavoissa osoi-

tetaviin merkintöihin ja määräyksiin ei useimmiten enää arvioida osana yleiskaavoitusta.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että hankkeen jatkosuunnittelussa (yleiskaavoitus, lupamenettelyt ym.) Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n huomiointia tulee tarkentaa sekä varmistua siitä, että suunnittelussa huomioidaan maakuntakaavan sisältö olennaisilta osin.

Vaikutusten arviointi

Liitto kiinnittää huomiota YVA-selostuksen osioon 24.3.3, jossa kuvataan sähkönsiirtoreittien toiminnan aikaisia vaikutuksia elinkeinoihin, kuten maa- ja metsätalouteen. Osiossa yhtäältä kuvataan, että "Sähkönsiirtoreitillä maasto säilyy metsätalouk käytössä, ja ainoastaan hyvin pieni osa metsästä poistuu käytöstä." ja toisaalta todetaan, että "Valitun sähkönsiirtoreitin johtoalueella sekä reunavyöhykkeellä puustoa raivataan myös toiminnan aikana."

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää näitä kuvauksia ristiriitaisina ja toteaa, että käytössä olevilla voimajohtoreiteillä metsätalouden harjoittaminen ei ole mahdollista sen tyyppillisessä muodossa. Metsätaloutta ei käytännössä voida harjoittaa voimajohdon alueella, jossa puusto pidetään matalana. Liitto toteaa, että vaikutusten arvioinnin kuvaus on tältä osin virheellinen.

Lisäksi liitto katsoo, että tässä yhteydessä vaikutusten arvioimiseksi olisi ollut hyödyllistä tuoda esiin eri reittivaihtoehtojen alueelta ne pinta-alamäärät, joilta puusto on poistettava. Tätä edellyttäisi myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan sähkönsiirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys, jossa todetaan, että "Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin." Liitto kiinnittää huomiota siihen, että näitä pinta-aloja ei ole kuvattu myöskään ilmastovaikutusten arvioinnissa.

Myönteisenä liitto pitää sitä, että arvioinnissa on yleisellä tasolla huomioitu se, että elinkeinojen harjoittamiseen liittyvät vaikutukset voivat kohdistua eri tavoin eri maanomistajiin.

Huomioitaessa edellä kuvattu, Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, arviointiin sisältyy epävarmuuksia ja että vaikutusten arvioinnin yhteenvedossa esitetyt sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset saattavat "vähäisen kielteisen" sijaan olla "kohtalaiset kielteiset".

Etelä-Pohjanmaan liitto yhtyy YVA-selostuksen arvioon, jonka mukaan sähkönsiirtovaihtoehdoista SVE3 aiheuttaa vähemmän kielteisiä vaikutuksia kuin vaihtoehdot SVE1 ja SVE2.

Muita huomioita

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että osana Hillonevan hankkeen YVA-menettelyä on laadittu hanketta koskeva biodiversiteettisuunnitelma, jonka tavoitteena on ollut koota yhteen mahdollisia luonnon monimuotoisuutta tukevia hankealueella toteutettavia toimia, kuten turvetuotantoalueiden ennallistamista ja alueen lahoppuuston lisäämistä.

Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo, että mikäli biodiversiteettisuunnitelman mukaisiin toimiin ryhdytään, näitä toimenpiteitä ulotetaan myös hankkeessa valittavan sähkönsiirtoreitin alueelle/lähialueelle.

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Mari Pohjola
suunnittelujohtaja

Susanna Anttila
maakuntasuunnittelija

Maankäyttö ja ympäristö

4.5.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Saarijärven kaupunki
kirjaamo@saarijarvi.fi

Lausuntopyyntö 5.3.2026 LVV-U/25389/2026 / 10.4.2026 Saarijärven kaupunki

Myrsky Energia Oy, Hillonevan tuulivoimahanke (Saarijärvi, Multia, Ähtäri, Soini ja Karstula)

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Saarijärven Hillonevan tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen aineisto

Kiitämme yhteydenotoista.

Meillä ei ole tässä vaiheessa lausuttavaa nähtävillä olevista materiaaleista.

Tässä Fingridin YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin tai eri kohteiden yhteensovitukseen.

Fingridin voimajohtojen tai sähköasemien läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta: www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Huomatkaa, että YVA-asiakirjoja koskevissa lausunnoissa Fingrid ottaa kantaa vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnonle sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

LVV-U/25389/2026 Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 5.3.2026/ Myrsky Energia Oy, Hillonevan tuulivoimahanke (Saarijärvi, Multia, Ähtäri, Soini ja Karstula), YVA-selostus

Keski-Suomen elinvoimakeskuksen lausunto

1.1.2026 alkaen Keski-Suomen ELY-keskuksen tehtävät on jaettu Keski-Suomen elinvoimakeskukseen, valtakunnalliseen lupa- ja valvontavirastoon, julkisen henkilöliikenteen järjestämisen osalta liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin sekä tiettyjen keskitettävien tehtävien osalta (tulvariskit, alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet, patojen vaikutusalueet, vesihuollon järjestäminen, kalatalouskysymykset) muihin elinvoimakeskuksiin.

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Keski-Suomen elinvoimakeskuselta lausuntoa Hillonevan tuulivoimahanketta koskevasta YVA-selostuksesta .

Elinvoimakeskus lausuu ehdotuksesta oman toimivaltansa osalta. Keski-Suomen elinvoimakeskus toimii myös alueellisena toimivaltaisena tieviranomaisena 1.1.2026 alkaen Keski-Suomen maakunnan alueella.

Lausunto

Keski-Suomen elinvoimakeskus katsoo, että hankkeen vaikutusalueen liikenneverkko ja nykytila on YVA-selostuksessa kuvattu oikein ja liikenteellisten vaikutusten arviointi on laadittu riittävällä tavalla. Elinvoimakeskus esittää kuitenkin selostukseen ja hankkeen jatkosuunnitteluun liittyen seuraavat tarkennukset ja huomioitavat asiat.

YVA-selostuksessa viitataan liikenneselvitykseen, jonka hanketoimija on teettänyt arvioinnin lähtöaineistoksi. Selvitystä ei ole liitetty osaksi selostuksen liiteaineistoa, mutta se on osana nähtävillä olevaa osayleiskaavan aineistoa.

Selvityksessä on tarkasteltu erilaisten kuljetusten vaatimaa tilantarvetta kuljetusreitillä sekä siltojen kantavuutta. Selvityksessä on alustavalla tasolla määritetty kuljetusreitien liittymien muutostarpeet kuten puustonraivaustarpeet, liikenteenohjauslaitteiden siirtotarpeet sekä liittymäalueiden leventämistarpeet ja luokiteltu ne muutostarpeiden suuruuden mukaan. Tuulivoimaloiden osien kuljetusten osalta reitiltä on tunnistettu neljä kohdetta, jossa tarvitaan isompia muutoksia. Elinvoimakeskus korostaa, että ennakoitu kuljetusreitien muutos- ja haastekohtien tarkemmalle selvittämiselle on tärkeää. Tähän liittyen

4.5.2026

muutosten lupatarpeet tulee pyrkiä yksilöimään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

YVA-selostuksessa hankkeen edellyttämät luvat on maantieverkon näkökulmasta pääosin tunnistettu. Lupia käsittelevässä kappaleessa on kuitenkin todettu virheellisesti, että erikoiskuljetuslupien lupaviranomainen olisi Lupa- ja valvontavirasto. Erikoiskuljetusluvat myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Liikenneselvityksessä nostettujen ns. luokan kolme mukaisten merkittävien muutostarpeiden osalta tulee huomioida, että ne eivät välttämättä ole toteutettavissa suoraan työluvan tai liittymäluvan kautta. Merkittävät rakenteita muuttavat tai rakentamista edellyttävät muutostyöt voivat edellyttää myös kohteen paikallisen elinvoimakeskuksen liikenneosaston kanssa tehtävää suunnittelu- ja/tai toteuttamissopimusta.

Elinvoimakeskus kiinnittää lisäksi huomiota siihen, ettei yhteisvaikutusten arvioinnissa ollut huomioitu liikenteellisiä vaikutuksia. Alueella on valmistelussa useita hankkeita ja niiden rakentaminen on suhteellisen pitkäaikaista. Hankkeiden toteuttamisajankohdat eivät luonnollisesti ole tiedossa, mutta on mahdollista, että joidenkin hankkeiden rakentaminen ajoittuu yhtäaikaisesti tai lähekkäin, jolloin vaikutukset liikenteeseen ja sitä kautta mm. läheiseen asutukseenkin ovat arvioitua suurempia ja pitkäkestoisempia. Toisaalta erikoiskuljetusten edellyttämässä muutostarpeissa kuljetusreiteillä voisi yhtäaikaisuudesta syntyä myös hankkeille yhteisiä synergiahyötyjä.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt projektipäällikkö Soili Katko ja ratkaissut osastopäällikkö (va.) Minna Jaatinen.

Tiedoksi

KES elinvoimakeskus/ Juha Romula, Päivi Hamarus

Asia: JyväskyläDno-2025-3233

Valmistelijat intendentti Saija Silen, saija.silen@jyvaskyla.fi arkeologi Noora Hemminki, noora.hemminki@jyvaskyla.fi

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 5.3.2025

Saarijärvi, Multia, Ähtäri, Soini ja Karstula, Hillonevan tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointiselostus, LVV-U/25389/2026

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö Lupa- ja valvontavirastolta otsikon mukaisesta aiheesta. Myrsky Energia Oy suunnittelee tuulivoiman tuotantoaluetta Saarijärven kaupungin Hillonevan alueelle. Sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Saarijärven lisäksi osittain myös Multian, Ähtärin, Soinin ja Karstulan puolelle. Keski-Suomen museo lausuu toimialueensa, Keski-Suomen maakunnan, kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Tuulivoima-alue sijaitsee noin 22 km Saarijärven keskustasta länteen. Alueen koko on noin 3200 hehtaaria. Suunnitelmasta perustaa alueelle myös aurinkovoimala on luovuttu. Tuulivoimaloiden osalta tarkastelussa on kaksi vaihtoehtoa: VE1, jossa voimaloita on 24 ja VE2, jossa voimaloita on 17. Molemmissa vaihtoehtoissa tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on 300 metriä ja teho enintään 6–10 MW. Lisäksi tarkastelussa on VE0 eli hankkeen toteuttamatta jättäminen.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kolmea sähkönsiirron reittivaihtoehtoa. SVE1 lähtee tuulivoima-alueelta sähköasemalle, joka rakennetaan Alajärvi-Petäjävesi 110 kV voimajohdon varrelle. Reitin pituus on noin 24 km, josta 18 km sijoittuu Alajärvi-Petäjävesi 100 kV voimajohdon rinnalle. SVE2 alkaa samasta sähköasemasta kuin edellinen, reitin pituus on noin 19 km josta 10 km sijoittuu saman voimajohdon rinnalle kuin SVE1:ssä. SVE3 lähtee tuulivoima-alueelta sähköasemalle, joka rakennetaan Vihtavuori-Alajärvi 400 kV voimajohdon varrelle. Reitin pituus on noin 9 km josta n. 4 km sijoittuu kyseisen voimajohdon rinnalle. Silloin kun voimajohto tulee olemassa olevan rinnalle, johtokäytävää tullaan leventämään noin 20–30 m.

Arkeologinen kulttuuriperintö, yleisarvio

Selostuksen rakenne on selkeä. Arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät asiat käsitellään omissa kappaleissaan mikä on niihin liittyvän erityislainsäädännön vuoksi hyvä asia. Arkeologisen kulttuuriperinnön perustietojen esittely on yleisesti ottaen hyvin tehty: Arkeologisen inventoinnin perusteella saatuja tietoja on aidosti käsitelty ja hyödynnetty hankkeen näkökulmasta, eikä vain kopioitu

KESKI-SUOMEN MUSEO

Alvar Aallon katu 7
PL 634, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.toimisto@jyvaskyla.fi

inventointiraportista tekstejä selostukseen. Kohteisiin viitataan oikein käyttäen muinaisjäännösrekisterin mukaisia nimiä ja tunnuksia. Etäisyyksiä tarkastellaan oikein eli suhteessa lähimpään rakenteeseen, eli on huomioitu muutakin kuin voimalanpaikat. Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteista kerrotaan kaikki olennainen, mutta ei mitään turhaa. Perustietojen esittely ja selvitysaineiston hyödyntäminen on siis monelta osin poikkeuksellisen hyvin tehty. Vaikutusten arviointi sen sijaan on puutteellista. Kun kohteiden perustiedot on hyvin esitetty ja hankkeen teknisessä kuvauksessa on selkeästi kerrottu maankäyttötarpeesta rakentamisen osalta, ei näitä tietoja kuitenkaan hyödynnetä vaikutusten arvioinnissa. Maankäyttöön liittyvää tietoa ei tässä yhteydessä tuoda lainkaan esiin, vaikka asia on vaikutusten arvioinnin kannalta oleellinen. Vaikutusten arviointi onkin Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan lähinnä yleisluontoista kuvausta siitä, miten vaikutuksia voidaan estää hankkeissa, sen sijaan että arvioitaisiin juuri tästä hankkeesta aiheutuvat vaikutukset niille kohteille, jotka ovat vaikutusalueella. Selostuksessa esitetty arvio vaikutuksista on siten myös hyvin erilainen kuin Keski-Suomen museon arvio. Seuraavassa tarkempia kommentteja ja korjaustarpeita.

Arkeologinen kulttuuriperintö, täydennystarpeet

Hankealue

YVA-selostuksen kuvissa hankealueen rajaus poikkeaa arkeologisen inventoinnin raportissa esitetystä aluerajauksesta eli inventoinnissa tutkitusta alueesta. Tapahtuneissa muutoksissa ei kuitenkaan kerrota, että hankealue olisi muuttunut. Jää epäselväksi mistä ero johtuu, joten asia tulee avata tekstissä.

Hankkeen vaikutusalueella olevien kohteiden esittely

- Kuvassa 10.1 on esitetty tuulivoima-alueen ja sähkönsiirtoreittien läheisyydessä olevat arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet pistemerkinnoilla. Kohteen Ropottikangas muinaisjäännösalue on kuitenkin muista poiketen niin laaja, että se erottuu myös tässä mittakaavassa, ja se tulee lisätä kuvaan. Pelkkä pistekoordinaatti ei havainnollista oikealla tavalla kohteen sijoittumista suhteessa rakenteisiin, sillä siitä saa kuvan, että kohde olisi kohtuullisen välimatkan päässä sähkönsiirtoreitistä, mikä ei pidä paikkaansa.
- Aineistossa on nostettu erikseen tarkempaan esittelyyn karttakuvien kautta kolme arkeologista kohdetta Sänkineva (kuva 10.4), Parviaisenkangas (kuva 10.2) ja edellä käsitelty Ropottikangas (kuva 10.3). Aineistosta ei käy ilmi, miksi juuri nämä kohteet valittu tarkemmin kartalla esiteltäviksi, se tulee avata tekstissä. Keski-Suomen museon tulkinta on, että tarkasteluun on valittu kolme lähimpänä hankkeessa suunniteltua rakentamista sijaitsevaa kohdetta. Yleisenä käytäntönä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on tarkastella tarkemmin kaikkia 200 metrin säteellä olevia kohteita. Kiinteä muinaisjäännös Mustalampi puuttuu siten tarkastelusta. Se on tosin merkitty Ropottikangasta esittelevään kuvaan, mutta ei mainittu kuvatekstissä. Kohde tulee lisätä kuvan 10.3. kuvatekstiin mukaan.

Vaikutusten arvioinnista yleisesti

Vaikutusten arvioinnissa käytetty Ikäheimo 2015 sisältää Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan muinaisjäännösten osalta ongelmallisia tulkintoja. Opas esittää vähäisen vaikutuksen määritelmänä, että *muinaisjäännös tuhoutuu korkeintaan pieneltä osin* tai ei ollenkaan. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan tämä tulkinta ei ole muinaismuistolain mukainen. Muinaismuistolain näkökulmasta kaikki kajoaminen on yksiselitteisesti kielletty. Laissa ei sidota kajoamista tuhoutumisen asteeseen. Muinaisjäännösten osalta tulee ymmärtää, että pienikin tuhoutuminen voi olla vaikutuksiltaan erittäin

suuri, se riippuu täysin siitä mitä tuhoutuu. Tuhoutumisen vaikutuksia tietylle kohteelle ja sen kautta arkeologiselle kulttuuriperinnölle laajemmin arvioidaan aina tapauskohtaisesti kunkin kohteen osalta. Sitä ei voi arvioida yksinomaan suhteessa tuhoutuneen alueen kokoon, kuten kyseisessä oppaassa tehdään. Oppaassa ei mainita, onko sen laatimisessa ollut mukana arkeologi. Toisaalta oppaassa myös todetaan, että mahdollisuudet käyttää ja soveltaa oppaan kriteeritaulukoita tulee tarkastella huolellisesti kyseisen vaikutustyyppin asiantuntijan toimesta, tässä tapauksessa arkeologin. Keski-Suomen museo huomauttaa, että kulttuuriympäristön osalta on suositeltavaa hyödyntää vaikutusten arvioinnissa Ympäristöministeriön julkaisua Kulttuuriympäristö vaikutusten arvioinnissa (2013) ja ELY-keskuksen julkaisua Maisema-alueet alueidenkäytössä: Suuntaviivoja maiseman huomiointiin (Leppäranta 2025).

YVA-selostuksessa edellä käsiteltyä opasta (Ikäheimo 2015) on sovellettu siten, että oppaan määritelmä osittaisesta tuhoutumisesta on kirjattu luokkaan ”kohtalainen - -”. Se on parempi kuin oppaassa esitetty, mutta silti tällainen määritelmä ohjaa vähättelemään vaikutuksia. On tärkeä huomata, että tässä esitetty kohtalainen vaikutus on tosiasiaa lainvastainen vaikutus, jollaisia tulisi suunnittelussa pyrkiä estämään. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan osittainkin tuhoutuminen kuuluu luokkaan ”suuri - - -” syistä, jotka edellä mainittiin. Kohtalaisessa muutoksessa olisi Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan kyse esim. tilanteesta, jossa kohteen läheisyyteen osoitetaan muuttuvaa maankäyttöä. Muutoksessa tulisi huomioida maiseman lisäksi myös muuttuva maankäyttö kohteen ympäristössä. Nykyisellään maankäyttö nousee esiin vain kohteen tuhoutumisen asteiden luokittelussa, eikä kohteen läheisyydessä tapahtuvaa maankäyttöä huomioida. Asian voisi kirjata vain yksinkertaisesti ”muinaisjäännöksen läheisyydessä tapahtuu muuttuvaa maankäyttöä”.

Vaikutusten arviointi, tuulivoima-alue

Parviaisenkangas sijaitsee YVA-selostuksen tietojen mukaan 10 metrin päässä kunnostettavasta tiestä. Selostuksessa ei kuitenkaan käsitellä sitä, miten tien parantaminen vaikuttaa kohteeseen. Jos 10 metrin etäisyys tien ja kohteen välillä on lähtötilanne, miten lähellä kohdetta toimenpiteitä tulee todellisuudessa tapahtumaan? Toisaalla selostuksessa on kuvattu kiitettävällä tarkkuudella maankäytön tarvetta kunkin toimenpiteen osalta, mutta tuulivoimala-alueen rakentamisen, käytön tai purkamisen vaikutuksia ei ole arvioitu näiden tietojen kautta. Selostuksessa kerrotaan tien parantamisen osalta mm seuraavaa:

”tiet ovat leveydeltään kuusi metriä [...] tarvittaessa puustoa kaadetaan teiden ympäriltä niin, että kuljetukset ja työkoneet pääsevät esteettä liikkumaan teitä pitkin. Lisäksi tuulipuiston sisäisiä maakaapeleita pyritään sijoittamaan huoltoteiden yhteyteen rakennettaviin kaapeliojiin. [...] Raskaan kaluston kuljetukset voivat vaatia merkittäviä parannuksia olemassa olevaan tieverkkoon kantavuuden varmistamiseksi”.

Mutta vaikutukset kohteelle on selostuksessa käsitelty seuraavasti:

”Inventoidut muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet huomioidaan teiden linjauksissa ja rakentamisessa siten, ettei niille aiheuteta vahinkoa.”

Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan tässä kuvataan sitä, miten kohteet tulee huomioida, kun teitä parannetaan. Aineistosta jää kuitenkin puuttumaan tieto siitä, miten se tapahtuu tässä hankkeessa ja tämän kohteen osalta.

Keski-Suomen museon näkemys on, että em. tien parannuksen kuvauksesta ja 10 metrin etäisyydestä voi päätellä, että osa kuvatuista toimenpiteistä tulee tapahtumaan kohteen alueella tai ainakin sen välittömässä läheisyydessä. Parannettava tie on esitetty kuvan 10.2 kartalla katkoviivana. Viivan leveys ei kuitenkaan vastaa kuutta metriä luonnossa, eikä kaapelilinjaa ole merkitty kuviin, joten kuva ei kerro, mikä todellisuudessa on parannuksessa tapahtuvan maankäytön ja kohteen välinen etäisyys. Kyseinen kohde ei

ole muinaismuistolain suojaama, mutta kuitenkin huomioon otettava, ja vaikutukset tulee arvioida käytännön toimenpiteiden kautta. Jos kohteen alueelle tulee maankäyttöä, on suunnitelmista keskusteltava alueellisen vastuumuseon (Keski-Suomen museo) kanssa.

Lisäksi toiminnan aikaiset vaikutukset -alaotsikon alla kerrotaan, että ”Tuulivoimala-alueella sijaitsee vain yksi tunnettu kiinteä muinaisjäänös, joka sijaitsee 260–300 metrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta”. Sama väittäjä kiinteästä muinaisjäänöksestä hankealueella toistuu s. 183. Tässä on ristiriita aikaisemmin kerrotun perustiedon kanssa, jonka mukaan alueella on muu kulttuuriperintökohde. Näin ollen tekstistä ei käy edes ilmi, mihin kohteeseen liittyen vaikutusta tässä arvioidaan, ja kohteeseen liittyvä tieto on väärää. Lisäksi vaikutusta tarkastellaan nyt suhteessa vain tuulivoimalan sijaintiin, tie puuttuu.

Toiminnan lopettamisen vaikutukset -otsikon alla kerrotaan:

”Arkeologisen inventoinnin tulokset on huomioitu tuulivoimaloiden, tuulivoima-alueen sisäisen sähkönsiirron sekä huoltoteiden sijoittelussa. Kohteille ei kohdistu vaikutuksia purkuvaiheessa.”

Keski-Suomen museo toteaa, että tällainen ei riitä vaikutusten arvioinniksi. Keski-Suomen museon näkemys on, että aineisto ei vastaa siihen millä tavalla kohteet, kuten Parviaisenkangas, on huomioitu huoltoteiden sijoittelussa, kuten edellä on mainittu.

Vaikutusten arviointi, sähkönsiirto

Ropottikankaan osalta todetaan, että SVE1 kulkee muinaisjäänösalueen läpi. Sitä ei kerrota, minkä kokoisesta alasta on kysymys. Alueeseen kohdistuvia rakentamisen aikaisia vaikutuksia kuvataan seuraavasti:

”Ilmajohdon pylväspaikat on suunniteltava siten, ettei muinaisjäänösalueella ole tarpeen tehdä kaivuu- tai rakennustöitä. Sähkönsiirto sijoittuu osittain olemassa olevien johtokäytävien rinnalle, ja näiltä osin olemassa olevaa johtokäytävää tullaan leventämään noin 20–30 metriä.”

Keski-Suomen museo katsoo, että todelliset vaikutukset kohteelle jäävät tässä käsittelemättä. Muinaisjäänösalueelle osoitettua johtokäytävän levennystä ja siihen liittyviä maankäytön toimenpiteitä ja niiden vaikutusta kohteeseen ei käsitellä. Epäselväksi jää sekin, onko muinaisjäänösalueelle suunnitteilla myös uutta johtokäytävää. Aineistossa ei ole esitetty, onko muita vaihtoehtoja johtokäytävän sijoittamiseen tarkasteltu, jotta muinaisjäänösalue voitaisiin kiertää. Kuvassa 10.3 ei ole esitetty olemassa olevaa voimajohtoa, joten SVE1 ja olemassa olevan johdon suhde toisiinsa ei käy ilmi kuvasta. Toiminnan aikaisissa vaikutuksissa on kommentoitu maiseman muutosta, mutta asiassa vedotaan siihen, että paikalla on jo yksi sähkönsiirtolinja, ja uusi rakennettaisiin sen rinnalle. Keski-Suomen museo huomauttaa, että aikaisempi rakentaminen muinaisjäänösalueelle ei vaikuta muinaismuistolain suojaan, ja vaikutusten arvioinnissa tulisi tarkastella mitä lisärakentaminen kohteen alueelle tarkoittaa vaikutusten kannalta.

Keski-Suomen museo katsoo, että olemassa oleva voimajohto sijoittuu kohteen alueelle lyhyemmältä matkalta ja pienemmältä alalta kuin SVE1 tulisi sijoittumaan. Olemassa oleva voimajohto kulkee alueen länsipuolelta niin että suurin osa johtokäytävästä on muinaisjäänösalueen ulkopuolella, ja johtokäytävä leikkaa alueen n. 50 metrin matkalta. Kaikkiaan n. 6000 m² kokoinen ala johtokäytävästä on muinaisjäänösalueella. SVE1 puolestaan vaikuttaisi kulkevan alueella n. 200 metrin matkan, ja uutta johtokäytävää tulisi muinaisjäänösalueelle noin 8000 m² kokoiselle alalle. Nämä tiedot eivät selviä aineistosta, Keski-Suomen museo joutui arvioimaan alueen koon itse laskemalla kartalta, millaisesta alueesta on kyse, kun 30 m leveä johtokäytävä sijoittuu kuten kuvassa 10.3. Keski-Suomen museo huomauttaa lisäksi, että aineistossa on kerrottu, että pylväitä ei sijoiteta muinaisjäänösalueelle, mutta maadoitusjohtimesta ei ole mainittu mitään. Myöskään pylväsväliä ei ole kerrottu.

Keski-Suomen museo painottaa, että johtokäytävän leventäminen muinaisjäännösalueelle on alueeseen kohdistuvaa maankäyttöä, ja siten lähtökohtaisesti muinaismuistolain vastainen toimenpide. Aluetta koskevat suunnitelmat ja niiden vaikutukset kohteelle tulisi kuvata niin tarkasti, että kuvauksen perusteella voi arvioida miten suojelukysymykset tulee ratkaista. Tällaisenaan aineistosta saa sen käsityksen, että hankkeessa on tarve kajota kiinteään muinaisjäännökseen, joten Keski-Suomen näkemys on, että SVE1 toteuttaminen edellyttää Museoviraston lupaa, joten jos SVE1 valitaan, suunnitelmista tulee keskustella Museoviraston kanssa muinaismuistolain 13 § mukaisissa neuvotteluissa.

SVE2 kerrotaan sijoittuvan 30 metrin päähän kohteesta Sänkineva. Tämän kohteen suhteen Keski-Suomen museo toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on samat puutteet kuin aikaisemmissa: kohdetta sanotaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi, mikä on väärin. Kuvassa 10.4. kohde on kuitenkin esitetty oikein muuna kulttuuriperintökohteena. Kohteeseen kohdistuvia vaikutuksia ei ole tosiasiallisesti arvioitu, esimerkiksi johtokäytävän leventämiseen liittyvien toimenpiteiden etäisyys kohteeseen ei käy ilmi aineistosta. Kuvan 10.4 kartassa SVE2 kuvaava viiva on piirretty siten että se ei vastaa 30 metriä kartalla, joten kuvasta ei saa käsitystä johtokäytävän todellisesta sijoittumisesta suhteessa kohteeseen. Tämän kohteen aluetta koskevien suunnitelmien osalta pätee sama, mitä todettu ylempänä Parviaisenkangas osalta.

Arvio vaikutuksista

Kappaleessa 10.4. käsitellään vaihtoehtojen vertailua ja vaikutusten merkittävyyttä, mutta edellä kuvatuista puutteista on ollut seurauksena se, että vaikutusten merkittävyyttä ei arvioida oikein. Tekstissä sekoitetaan edelleen termit kiinteä muinaisjäännös ja muu kulttuuriperintökohde. Tuulivoima-alueen osalta vaikutus on nähty olevan vähäinen kielteinen, ja syynä on maiseman muutos. Tien parantamisen vaikutukset jäävät huomioimatta. Sähkönsiirron vaikutus on myös arvioitu vähäinen kielteinen siitä huolimatta, että kiinteään muinaisjäännöksen alueelta n. 8000 m² olisi jäämässä voimajohtoalueelle.

Keski-Suomen museo ei ole samaa mieltä siitä, että vaikutukset tuulivoimala-alueella ja sähkönsiirron osalta olisivat luokassa vähäinen kielteinen, vaan ne ovat huomattavasti suuremmat. Näkemyksen muodostamista vaikeuttaa se, että aineistossa ei ole tuotu selkeästi esiin tosiasiallisia suunnitelmia ja niiden vaikutuksia kohteille, jolloin vaikutukset joudutaan arvioimaan yhdistämällä tietoja itse. Keski-Suomen museon näkemys on, että vaikutusten arviointiin liittyvät puutteet tulee korjata, jotta hankkeen vaikutukset arkeologiselle kulttuuriperinnölle voidaan arvioida sillä tavalla kuin YVA-menettelyssä on tarkoitus. VE1 ja VE2 ovat vaikutuksiltaan samat, mutta vaikutuksen eron merkitykset ja vaikutuksen suuruus jää aineistossa epäselväksi. Sähkönsiirron osalta SVE1 on Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan vaikutuksiltaan haitallisin arkeologiselle kulttuuriperinnölle ja SVE3 vähiten haitallinen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Pylkönmäen kirkonkylä sijoittuu lähimmillään 1,5 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista vaihtoehdossa VE1 ja noin 2 km etäisyydelle suunnitelluista voimaloista vaihtoehdossa VE2. Tähän mennessä näin lähelle entisiä tai nykyisiä kuntakeskuksia ei ole vielä tuulivoimapuistoja rakennettu Keski-Suomessa. Sähkönsiirrosta on esitetty kolme vaihtoehtoa.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta on aineistossa käytetty museon lausunnossaan edellyttämällä tavalla koottua aineistoa, lähivaikutusalueelta on huomioitu paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Tältä osin Keski-Suomen museo katsoo, että vaikutuksien arviointiin liittyvät

lähtöaineistotiedot ovat asianmukaiset ja riittävät. Suoria vaikutuksia esimerkiksi rakentamisen tai kaavoituksen vuoksi ei hankkeessa osoitettu tulevan rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteille.

Kootun kulttuuriympäristöä koskevan aineiston perusteella hankealueen lähivaikutusalueella (alle 8 kilometriä) sijaitsee useita paikallisesti merkittäviä kulttuuriympäristö- ja kulttuurimaisemakohteita. Lähes kaikki kohteet sijoittuvat Pylkönmäen taajamaan, keskimäärin reilun kilometrin etäisyydelle tuulivoima-alueen rajasta. Keski-Suomen museo pitää tärkeänä, että hankkeen osalta huomioidaan ja ymmärretään Pylkönmäen keskustaajamaan (kirkonkylään) kohdistuvat tuulivoimarakentamisen vaikutukset muutoinkin kuin vain valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla. Kirkonkylät ovat muodostuneet usein jo vuosisadan ajan alueen asukkaille merkityksellisiksi kokonaisuuksiksi, joihin liittyy monenlaisia arvoja, muistoja ja tunnepohjaisia kokemuksia. Paikallisen tason ymmärtäminen osana vaikutusten tunnistamista ja arviointia on elinympäristön sekä yhteisvaikutusten osalta jäänyt melko vähäiseksi. Se näkyy myös paikallisesti merkittäviin kohteisiin liittyvän huomioinnin puutteena. Alueella asuu pysyvistä hieman alle 300 ihmistä, joiden arkiympäristö tulee muuttamaan paikallisen kulttuuriympäristön ominaispiirteiden lisäksi. Keski-Suomen museo pitää lausunnolla olevana aineiston heikkoutena rakennetun kulttuuriympäristön osalta, ettei maisemavaikutusten arvioinnissa ole tarkasteltu ja avattu vaikutuksiltaan tuulivoimapuiston vaikutusta Pylkönmäen keskustaajamaan kattavammin.

Tuulivoimateollisuuden maisema tulee osaksi pylkönmäkeläistä maisemaa. Tämän vaikutuksen ymmärtäminen jää ohueksi esitetyssä aineistossa ja siihen liittyvissä esityksissä. Osin sitä paikkaa Youtube-videot, joista voi kukin omatoimisesti ainakin osin päätellä vaikutuksia Pylkönmäen kirkonkylän raittiin. Havainnekuvien sekä alueesta tehtyjen videosovitteiden avulla on osa kirkonkylään kohdistuvista tuulivoiman maisemavaikutuksista saatu esitettyä. Keski-Suomen museo toteaa, että tehdyt videot alueesta antavat eräin osin varsinaista YVA- selostusta paremmin tietoa muutoksesta Pylkönmäen keskusraitin maisemassa. Keski-Suomen museo antaa kiitosta kirkon ja hautausmaan huomioimisesta maisemavaikutusten selvityksessä. Se on todennäköisesti tärkein ympäristö alueen asukkaille, ja kyseessä ovat vaikutukset myös maakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristöön.

Myös maaseutualueiden osalta on ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioitu vain maakunnalliset ja valtakunnalliset arvokohteet rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Aineiston perusteella ei myöskään saa käsitystä siitä, vaikuttaako Pylkönmäen kirkonkylän maisemaan tai muihin arvokokonaisuuksiin samanaikaisesti muut alueen tuulivoimahankkeet. Tämän paikallisen rakennetun kulttuuriympäristön ulottuvuuden sekä muiden suunniteltujen tuulivoimaloiden huomioimatta jättäminen vaikutusten arvioinnista voi mahdollisesti vaikuttaa myös vaikutusten kokonaisarviointiin joiltain osin.

Lähtökohtaisesti vähemmän voimaloita (17 voimalaa) sisältävä vaihtoehto 2 on kulttuuriympäristöön kohdentuvien vaikutusten osalta hieman vähäisempi. Siten se on parempi esitetyistä vaihtoehdoista. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta todettakoon, kuten arkeologiankin osalta, että todellisia eroja vaikutuksissa on hankala hahmottaa kahden vaihtoehdon väliltä. Kuten useimmissa tuulivoimahankkeissa, maisemavaikutukset näyttäisivät muodostuvan negatiivisiksi lähimaiseman vaikutusten osalta. Herkkyytarkastelusta puuttuu paikallinen taso ja sen arviointi. Sähkönsiirtoon suunniteltujen väylien alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen ei selvityksen perusteella sijoitu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia rakennettuja kulttuuriympäristöjä (Rky2009) eikä maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Sähkönsiirtoreitin osalta Keski-Suomen museon näkemys rakennetun kulttuuriympäristön osalta on, että mitä vähemmän vaikutusta on rakennettuihin pihapiireihin ja alueisiin, sitä paremmin se huomioi rakennettua kulttuuriympäristöä. Siirtoverkon sijoittelulla ja tuulivoimaloiden määrää vähentämällä voidaan vaikutuksia vähentää ja siten tukea rakennetun

kulttuuriympäristön eri-ikäistä kerroksellisuutta, kohteiden käytön säilymistä ja kulttuurimaiseman ominaispiirteitä. Huomioitavaa kuitenkin on, että rakennetun kulttuuriympäristön lähtökohdasta optimaalinen vaihtoehto saattaa olla ristiriidassa arkeologisen kulttuuriperinnön optimaalisen vaihtoehdon kanssa.

Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa esitettyyn aineistoon rakennetun kulttuuriperinnön vaikutuksia koskevin osin.

Keski-Suomen museo
4.5.2026
Hanna-Kaisa Melaranta

museotoimenjohtaja
hanna-kaisa.melaranta@jyvaskyla.fi

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi
kirjaamo@museovirasto.fi
jaana.tuppurainen@lvv.fi
K. H. Renlundin museo, kokkola@kokkola.fi

30.04.2026
KSL/74/03.06.01/2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/25389/2026

LAUSUNTO: YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS (YVA-SELOSTUS), HILLONEVAN TUULIVOIMAHANKE JA SÄHKÖNSIIRTO, MYRSKY ENERGIA OY, (SAARIJÄRVI, MULTIA, ÄHTÄRI, SOINI JA KARSTULA)

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Keski-Suomen liitolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus), joka koskee Hillonevan tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeen osayleiskaavoitus laaditaan erillisenä prosessina, mutta samaan aikaan YVA-menettelyn kanssa. Kaksi toteutusvaihtoehtoa käsittävä Hillonevan tuulivoimaosayleiskaavan luonnos on tullut nähtäville samaan aikaan YVA-selostuksen kanssa.

Hankealue sijaitsee Keski-Suomen maakunnassa Saarijärven kaupungin länsiosassa. Sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta tarkastelu ulottuu Keski-Suomessa myös Multian ja Karstulan kuntien alueelle sekä Etelä-Pohjanmaalle Ähtärin ja Soinin kuntien alueelle. Hankkeesta vastaa Myrsky Energia Oy.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta varsinaista toteuttamisvaihtoehtoa sekä nollavaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta. Tutkittava hankevaihtoehto VE1 käsittää enintään 24 tuulivoimalaa ja hankevaihtoehto VE2 käsittää enintään 17 tuulivoimalaa. Molemmissa vaihtoehtoissa tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Lisäksi YVA-selostuksessa tarkastellaan hankkeen sähkönsiirtoa. Sähkönsiirtoon on kolme vaihtoehtoa SVE1-SVE3. Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat osittain jo olemassa olevan voimajohdon rinnalle ja osittain uuteen johtokäytävään. Vaihtoehdossa SVE2 uutta johtokäytävää rakennetaan pisin matka. YVA-ohjelmavaiheessa mainitusta aurinkovoimalan tarkastelusta on luovuttu YVA-selostusvaiheessa. Lisäksi YVA-ohjelmavaiheen jälkeen vaihtoehdon VE2 voimalamäärä on asetettu.

YVA-selostuksessa on esitetty Keski-Suomen maakuntakaavat hankesuunnittelun lähtökohtana ja kerrottu Keski-Suomen maakuntakaavoituksen tilanteesta. YVA-selostuksen eri kappaleissa kerrotaan ristiriitaista tietoa Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 tilanteesta. Luvussa 8.1.2 kerrotun mukaisesti Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on tullut lainvoimaiseksi lokakuussa 2025.

YVA-selostuksessa kerrotaan Keski-Suomen maakuntakaavojen merkinnöistä ja määräyksistä. Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla

merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Kuten YVA-selostuksessa on kerrottu, Hillonevan alue on merkitty tuulivoimatuotantoon soveltuva alueeksi. Maakuntakaavassa alueen pinta-ala on 13,4 km², kun hankkeen pinta-ala on YVA-selostuksessa kerrottu 32 km².

Hankevaihtoehtoista vaihtoehdossa VE1 viisi voimalaa sijoittuu rajauksen ulkopuolelle. Vaihtoehdossa VE2 kaikki voimat sijoittuvat aluerajauksen sisäpuolelle. Keski-Suomen liitto muistuttaa, että alueidenkäyttölain, aiemmin maankäyttö- ja rakennuslain, mukaan maakuntakaava koostuu kaavakohteista (aiemmin merkinnöistä) ja kaavamääräyksistä. Maakuntakaavan ohjausvaikutus muodostuu sekä merkintöjen että määräysten kautta. Vaikutusten arvioinnissa ja kaavoitusmenettelyssä tulee osoittaa, ettei maakuntakaavasta poikkeaminen ole ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa. Maakuntakaavassa 2040 Hillonevan tuulivoimatuotantoon soveltuva aluetta koskee aluekohtainen suunnittelumääräys: ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteluna ei luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisaluiden häiriintymättömyys. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille. Alueella on huomioitava vaikutukset maakotkaan.”

Maakuntakaavassa 2040 Hillonevan alueen rajauksessa on huomioitu metsäpeuran vaellusreitit ja lisääntymisaluet sekä Pohjanmaan puoleinen uhanalaisen lajin reviiri. Maisema- ja kulttuuriperintövaikutuksiin liittyen alueen rajauksessa on huomioitu vaikutusten lieventäminen järviolueille ja Pylkönmäen taajamaan. Lähialueella vaikutuksia ulottuu Pylkönmäen taajama-alueelle ja järviolueille ja pieneltä osin Pajumäen maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Yhteisvaikutuksia Lehtomäen alueen kanssa. Keski-Suomen liitto muistuttaa, että yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitava maakuntakaavaratkaisu ja sen mukaiset tv-alueet. Keski-Suomen liiton ymmärryksen mukaan suunnittelumääräyksessä mainittua Lehtomäen aluetta ei ole huomioitu yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Keski-Suomen liiton näkemyksen mukaan selvityksissä ei varsinaisesti ole vaikutusten arvioinnin kautta perusteltu vaihtoehtojen (erityisesti VE1) toteuttamiskelpoisuutta niiltä osin, kuin se koskee maakuntakaavarajauksen perusteena olevia syitä. Esimerkiksi hankkeen metsäpeura- ja natura-selvityksissä ei oteta kantaa hankkeen kokoon tai rajauksiin.

Vastaavasti Keski-Suomen liitto huomioi, että Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 Hillonevan alueen rajaukseen vaikuttanutta uhanalaisen lajin reviiriä ja sen huomioimista ei YVA-selostuksessa mainita. YVA-selostuksen perusteella ei käy selväksi, miten petolintua koskeva asia on YVA-selostuksen johtopäätöksissä huomioitu. Keski-Suomen liitolla ei ole ollut käytössään vaikutusten arvioinnin salassa pidettäviä liitteitä, jotka sisältävät petolintuselvityksen. Keski-Suomen liitto korostaa luonnonsuojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa tehtyjen vaikutusten arviointien riittävyttä ja johtopäätösten asianmukaista huomioimista arvioinnissa.

YVA-selostuksen kohdassa ekologiset yhteydet todetaan, että laajemmassa mittakaavassa tarkasteltuna Hillonevan alue kuuluu Suomenselän vedenjakajylängön alueeseen, joka on monien lajien vaellusreitti Venäjän taigaerämaiden ja läntisen Suomen välillä, ja täten kansallisesti merkittävä ekologinen käytävä. Edelleen todetaan, että Kiesimenjärven –

Kiminginjärven välinen alue ei ole maakuntakaavoissa tai maakuntatasolla merkattu ekologinen käytävä.

Keski-Suomen liitto huomauttaa, että Keski-Suomen lainvoimaisissa maakuntakaavoissa ei ole esitetty ekologisia yhteyksiä osoittavia merkintöjä. Kuitenkin esimerkiksi Maakuntakaavan 2040 Hillonevan tv-merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan, muun ohella, alueen sekä siihen liittyvän sähkönsiirron yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava metsäpeuran vaellusreittien häiriintymättömyys.

Keski-Suomen liiton vuonna 2026 julkaistu Keski-Suomen siniviherrakenne ja ekologinen verkosto -selvitys käsittelee Keski-Suomen siniviherrakenteen ja ekologisen verkoston nykytilaa ja merkitystä maakuntakaavoituksessa. Työn tavoitteena on tukea luonnon monimuotoisuuden turvaamista muodostamalla kokonaiskuva maakunnan siniviherrakenteesta ja ekologisesta verkostosta. Selvitys on osa maakuntakaavan päivitystarpeen arviointia ja uuden maakuntakaavan valmistelua. Lisäksi se toimii taustatietona laajemminkin maakunnan ja kuntien maankäytön suunnittelussa.

YVA-selostuksessa on kerrottu Keski-Suomen maakunnallisesta hiilineutraaliustavoitteesta ja Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tiekartasta. Tiekartta on kevään aikana päivitetty ja laajennettu Keski-Suomen luonto- ja ilmastotiekartaksi, mikä korostaa luonnon monimuotoisuuden edistämisen tarvetta ilmastotavoitteen ohessa.

Keski-Suomen liitto muistuttaa, että Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Erityisesti tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset, on syytä huomioida hankkeen suunnittelussa. Maakuntakaavan 2040 aineistot:
<https://keskisuomenliitto.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lausunnon on valmistellut ympäristöpäällikkö Suvi Bayr, suvi.bayr@keskisuomi.fi, p. 040 652 3848.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Asia: YVA-selostus, Myrsky Energia Oy, Hillonevan tuulivoimahanke (Saarijärvi, Multia, Ähtäri, Soini ja Karstula) (LVV-U/25389/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Myrsky Energia Oy suunnittelee Saarijärven Hillonevan alueelle 24 voimalan tuulivoimahanketta. Hankealueen pinta-ala on n. 3 200 ha ja voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus 300 m. Hankkeen sähkönsiirron osalta tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa (9,1–23,7 km osittain olemassa olevan voimajohdon yhteyteen), jotka sijoittuvat myös joko Ähtäriin kaupungin, Multian ja/tai Karstulan kuntiin.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnoissaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksessa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia riistaeläinlajistoon melko suppeasti.

Hillonevan alueella ja sen ympäristössä on monimuotoinen hirvieläin-suorpetoyhteisö (hirvi-valkohäntäpeura-metsäkauris-metsäpeura-susi-ahma-karhu-ilves-yhteisö), jonka erikoisuus on harvalukuinen metsäpeura. Hillonevan alue ja sen ympäristö on osana Soini-Ähtäri-Karstulan esiintymän suppeaa levinneisyysaluetta, joka luetaan nykyisin jo kiinteäksi osaksi Suomenselän kantaa. Soini-Ähtäri-Karstulan paikallinen metsäpeurakanta oli pitkään suppea (20–30 yksilöä), mutta viimeisen vuosikymmenen aikana se on ollut hitaassa kasvussa levittäytyen erityisesti etelään ja kaakon suuntaan. Nykyisin alueen paikallinen osakanta on arviolta noin 100 metsäpeuran kokoinen. Ko. kasvualueen kokonaisuus on tunnistettavissa metsäpeuran vasanhoitojakson ennustekartasta (ks. <https://doi.org/10.23729/2a696617-76ba-461c-bb08-4f15bb84b185>) ja GPS-aineiston tiheyspinnasta (<https://opendata.luke.fi/dataset/doi-10-23729-507b9134-bde5-4212-8bf1-8759e44920b0>.) Tiheyspinta-aineistoa ollaan tällä hetkellä päivittämässä ajantasaiseksi.

Hankealueen ympäristössä on useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita (25 hanketta, n. 30 km säteellä) mm. Soidinmäen (valmis), Konttisuon (valmis), jotka yhdessä muodostavat Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharjun Natura-alueelle yhtenäisen häiriövyöhykkeen. Näistä Miilukankaan hankkeen suunnittelu keskeytettiin mm. metsäpeuraan liittyvistä syistä.

Soini-Ähtäri-Karstulan kantaa vahvistettiin MetsäpeuraLIFE-hankkeen aikana vuosina 2016–2023. Palautusistus suoritettiin Aittosuo - Leppäsuo – Uitusharjun Natura2000-alueelle, joka sijaitsee noin 10 km päässä Hillosuon hankealueesta. Ko. Natura2000-alueen ympäristöstä on muotoutunut vakituinen metsäpeurojen

elinalue, joka laajenee sopiville lisääntymisalueille mm. Hillonevan alueelle, joka on sopivaa lisääntymis- ja kasvualuetta myös elinympäristömallinnuksen perusteella. Lisäksi metsäpeurat käyttävät kesäisin Suomenselän alueella käytöstä poistettuja turvesoita, joita Hillonevan alueella on runsaasti (Luke: Julkaisematon 2026).

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu mm. (3 km säteelle) Silmäsuo-Kimminginjoen (3 km), Tervaniemen (2,3 km) ja (alle 10 km säteelle) Maaherransuon, Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharjun Natura-alueet. Metsäpeura on perusteena kolmelle ko. paikallispopulaation Natura2000-alueelle (Maaherransuo, Aittosuo - Leppäsuo – Uitusharju ja Matosuo) ja metsäpeuraa on ehdotettu lisättäväksi naturaperusteisiin kolmelle Natura2000-alueelle Lapua-Kyyjärvi välisen tien eteläpuolelle osin myös Soini-Ähtäri-Karstulan alueelle, joilla pyritään varmistamaan ekologiset yhteydet ja kannan lisääntyminen ko. alueella. Kaikki em. Natura-alueet ovat pienialaisia ja joiden tuntumassa asuvat peurat käyttävät myös ympäröiviä metsiä laajasti kuten jaossa olevat GPS-aineistot osoittavat. Hillonevan hankealue sijaitsee em. verkoston eteläpuolella, joka on samalla Suomenselän esiintymisalueen eteläosaa.

Luke huomauttaa, että hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Natura-verkoston yhteyksien säilyttämiseen. Metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura2000 -alueiden ja tuulivoiman väliin tulisi jättää n. 5 km suojavyöhyke (ks. Skarin ym. 2018 ja Tolvanen ym. 2023). Suo- ja metsävaltaisten Natura2000 alueiden sisälle tai läheisyyteen on vältettävä rakentamista teitä, sähkölinjoja tai muita infraa, koska ne heikentävät ko. alueen luontoarvoja erityisesti metsäpeuran näkökulmasta. Mitä enemmän alueella tai sen välittömässä läheisyydessä (5 km) säteellä on erilaisia lineaari- tai muita rakenteita, sitä enemmän luonnontilainen alue ja sen laatu metsäpeuran elinympäristönä heikkenee (esim. Wittmer ym. 2007, Whittington ym. 2011 ja anon. raportti 2022).

Hillonevan hankealue sijaitsee noin 8–10 km päässä lähimmistä metsäpeuralle tarkoitettusta Natura2000-alueista. Se voidaan lukea hankkeen eduksi ainakin suppeassa merkityksessä. Toisaalta, Luke myös näkee, ettei nykyinen Natura2000-verkosto ole riittävä ko. paikallispopulaation elinkyvyn varmistamiseksi. Hillonevan alue on tyypiltään turvemaiden, kankaiden ja pienvesien mosaiikkia, jossa on myös sopivaa elinympäristöä metsäpeuran lisääntymiselle. Sopivia kesälaidunalueita ovat ainakin Hilloneva, Mätässuo, Viitalamminsuu, Raateikkosuo ja Ampiaissuo lähimetsineen ja osin myös turvesoineen. Luke näkee alueen sopivuuden ja nykyisen lisääntyvän paikallispopulaation näkökulmasta alueen kasvualueeksi, joka voidaan rinnastaa Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistojen viereisten metsien kasvualueiksi, joita on tuettu EU:n LIFE-rahoitusinstrumentin toimesta vuosina 2016–2023. Nykyinen Hillonevan hankealueen maankäyttösuunnitelma on siis ainakin osin ristiriidassa EU:n metsäpeuran elinkyvyn tukemistavoittein kanssa, kun merkittävä osa ko. paikallispopulaation kasvualueesta rakennetaan sähköntuotantoalueeksi.

Hillonevan hankealueen vaikutusta lisää myös se, että koko em. paikallispopulaation alueelle on suunnitteilla tai rakennettu jo ainakin yhdeksän tuulivoimahanketta ko. paikallispopulaation suppealle levinneisyysalueelle Lapua-Kyyjärvi tien eteläpuolelle. Pohjoisempana metsäpeuran levinneisyyden aivan ydinalueille on suunnitteilla ja rakennettu jo laajasti lukuisia tuulivoiman tuotantoalueita ja niihin liittyvää infraa sekä runkoverkkoa. Käytännössä iso osa

metsäpeuralle tärkeistä lisääntymisalueista ja yli puolet Natura2000-alueiden pinta-alasta muuttuvat häiriöalueiksi Hillonevalta poronhoitoalueelle asti. Lisäksi nykyiset maankäyttösuunnitelmat vaarantavat Natura2000-verkoston ekologiset yhteydet, kun erityisesti tuulivoimaa rakennetaan myös Natura2000-alueiden väliin.

Luke näkee, ettei nykyisen laajamittaisen Suomenselän keskeisimpien metsäpeura-alueiden tuulivoiman suunnittelun ja rakentamisen volyyymi ole metsäpeuran näkökulmasta kestävä. Sama tilannearvio koskee myös Soini-Ähtäri-Karstulan paikallispopulaatiota. Koska Hillonevan alue ja sen ympäristöt ovat aikanaan syntyneet pienestä 1990-luvun palautusistutuksesta, valikoituneet metsäpeurojen toimesta ja nykyisin myös EU:n LIFE-rahoitusinstrumentin tukemana niiden elinympäristöiksi, niin em. alueen laajamittainen rakentaminen on paikallispopulaation näkökulmasta riski sille, ettei nykyinen Soini-Ähtäri-Karstulan alue ole riittävän laadukas elinympäristö ylläpitämään ko. paikallispopulaatiota samalla kuin huomioidaan meneillään oleva ilmastonmuutos, metsätalouden tarpeet, muut hankkeet, muu maankäyttö, hirvieläinyhteisön muutos ja suurpetokannan kasvu.

Luke suosittelee myös metsäpeuraan liittyvien riskien minimoimista maankäytön suunnittelussa joko välttämällä, vähentämällä tai kompensatiolla. Em. toimiin liittyvien hankekohtaisten suositusten laatiminen ei ole Luken tutkimuslaitosroolin mukainen, mutta Luke voi tukea tieto- ja tutkimustuotannolla em. toimia, jos niitä harkitaan toteutettavaksi.

Hankealueelta ja sen tuntumasta on myös kansalaishavaintoja useista eri huomionarvoisista lajeista (mm. susi, ahma, ilves, karhu, metsäpeura, maakotka). Näiden havaintojen perusteella hankealueelta ja sen läheisyydestä olisi syytä tarkistaa karhun talvehtimispesän mahdollisuus. Luke näkee, että karhu tulee myös huomioida sekä vaikutusten arvioinnissa että riittävässä suojaetäisyyksissä huolellisemmin.

Luke huomauttaa, että karhut pesivät yleensä vähintään 1–2 km etäisyydellä ihmisaktiviteeteista (tiet, asutus, teollinen toiminta) (mm. Linnell ym. 2000). Tuulivoiman vaikutuksia mustakarhuun on tutkittu Pohjois-Amerikassa (Dupuis 2025, opinnäytetyö). Pitkäaikaisessa tutkimuksessa havaittiin, että välttämismuutos ulottui jopa n. 1,5 km päähän voimaloista. Tuulivoiman seurauksena karhut muuttivat myös käyttäytymistään, kun aiemmin ne liikkuivat hitaasti ja mutkitellen, tuulivoiman myötä sekä rakentamisen että käytön aikana ne kulkivat alueen läpi suoraviivaisemmin. Riippuen tilanteesta ja vuodenaikasta karhut yhä käyttivät tuulivoima-alueilla sijaitsevia reviirin osia, mutta ne siirtyivät käyttämään enemmän etäämmällä sijaitsevia alueita.

Karhun osalta on hyvä huomioida vaikutusten arvioinnissa se, että lisääntymisajan lisäksi myös sen jälkeinen aika on keskeistä, sillä karhut tarvitsevat energiapitoista ravintoa ennen talvihorrosta ja kompromissit elinympäristön valinnassa saattavat vaikuttaa tähän tärkeään ravinnonhankintajaksoon.

Tätä käyttäytymisen muutosta, jossa lajit yhä käyttävät tuulivoima-alueita, mutta liikkuvat nopeammin niiden alueella, on havaittu muissakin ja eri eläinlajeihin liittyvissä tutkimuksissa. Myös Luken WindLife-hankkeen alustavissa tuloksissa susista havaittiin, että sudet liikkuvat nopeammin, kun ihmisten tiheys reviirillä on suurempaa.

Lievennyskeinona esitetään huomiokeinojen käyttämistä (voimaloiden näkyvyys maalaamalla), hankkeen toteuttamista mahdollisimman suppealle alueelle ja ajoittamista lisääntymisajan ulkopuolelle. Tältä osin Luke huomauttaa, että vaikka rakentamistoimien sijoittuminen lisääntymisajan ulkopuolelle todennäköisesti hyödyttää lajeja, se koskettaa vain kyseistä ajanjaksoa. Mikäli useista hankkeista aiheutuu kumulatiivisia vaikutuksia rakentamisen ja sen jälkeisen toiminta-ajan myötä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia ja kohdistua laajemmalle alueelle. Korvaavien elinympäristöjen puuttuessa tai ollessa heikompia lisääntymiselinympäristöjä, tämä rakennustoimien ajoittaminen on vain lyhytkestoinen lievennyskeino.

Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla mittavasti hankkeita juuri sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Toimivia väistömahdollisuuksia, ei välttämättä ole. Siten lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutuksien välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

Lisäksi Luke tuo esiin sen, että lajiston tottumisellakin voi olla pitkällä tähtäimellä negatiivisia vaikutuksia, joita on syytä tarkastella. Kirjallisuutta sopeutumisen haasteista löytyy runsaasti. Sopeutuminen epäedulliseen ympäristöön voi johtaa ekologisiin ansoihin, jolloin jopa houkuttelevalta vaikuttava elinympäristö heikentääkin selviytymistä; lisääntyneeseen kuolleisuuteen esimerkiksi törmäysten kautta; elinympäristöjen laadun pitkäaikaiseen heikkenemiseen ja geneettisiin muutoksiin, mikäli tapahtuu eriytymistä populaatioiden sisällä tottuneiden ja häiriötä välttävien välillä. Tottuminen voi lisätä altistumista petojen, liikenteen tai ihmistoiminnan riskeille, ekosysteemitason muutoksia, kuten kilpailun tai peto–saalissuhteiden vääristymistä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke näkee, ettei nykyisen laajamittaisen tuulivoiman suunnittelun ja rakentamisen volyyymi ole metsäpeuran näkökulmasta kestävä. Sama tilannearvio koskee myös Soini-Ähtäri-Karstulan paikallispopulaatiota. Luke näkee alueen sopivuuden ja nykyisen lisääntyvän paikallispopulaation näkökulmasta alueen kasvualueeksi, joka voidaan rinnastaa Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistojen viereisten metsien kasvualueiksi, joita on tuettu EU:n LIFE-rahoitusinstrumentin toimesta vuosina 2016–2023. Nykyinen Hillonevan hankealueen maankäyttösuunnitelma on siis ainakin osin ristiriidassa EU:n metsäpeuran elinkyvyn tukemistavoittein kanssa, kun merkittävä osa ko. paikallispopulaation kasvualueesta rakennetaan sähköntuotantoalueeksi. Luke huomauttaa, että hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Naturaverkoston yhteyksien säilyttämiseen. Hankealueelta ja sen tuntumasta on myös kansalaishavaintoja useista eri huomionarvoisista lajeista (mm. susi, ahma, ilves, karhu, metsäpeura, maakotka). Näiden havaintojen perusteella hankealueelta ja sen läheisyydestä olisi syytä tarkistaa karhun talvehtimispesän mahdollisuus. Luke näkee, että karhu tulee myös huomioida sekä vaikutusten arvioinnissa että riittävässä suojaetäisyyksissä huolellisemmin. Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla mittavasti hankkeita juuri sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Toimivia väistömahdollisuuksia, ei välttämättä ole. Siten lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutuksien välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.05.2026 klo 09:51:20.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi:

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 5.3.2026, LVV-U/25389/2026

Metsähallituksen lausunto Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Saarijärvi, Myrsky Energia Oy

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Saarijärven Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Myrsky Energia Oy suunnittelee tuulivoiman tuotantoaluetta Saarijärven kaupungin Hillonevan alueelle. Hankealue sijaitsee noin 22 km Saarijärven keskustasta länteen. Alue on kooltaan noin 3200 hehtaaria. YVA-menettelyssä tarkastellut toteutusvaihtoehdot sisältävät 24 (VE1) tai 17 (VE2) voimalaa. Suunniteltujen tuulivoimaloiden korkeus on enintään 300 metriä ja teho enintään 6–10 MW. Tuulivoima-alueen lisäksi YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea sähkönsiirron reittivaihtoehtoa. Sähkönsiirtovaihtoehtojen pituudet vaihtelevat välillä 9,1–23,7 km ja ne sijoittuvat pääosin Saarijärven kaupungin alueelle, mutta osittain myös Multian, Ähtärin, Soinin ja/tai Karstulan kunnan puolelle. Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat osittain jo olemassa olevan voimajohdon yhteyteen.

Hankealueelle tai sähkönsiirtoreiteille ei sijoitu Metsähallituksen hallinnassa olevia luonnonsuojelualueita tai suojeluun varattuja kiinteistöjä. Hankealuetta lähimmät Metsähallituksen osittain tai kokonaan hallinnoimat Natura-alueet, luonnonsuojelualueet ja suojelutarkoituksiin varatut alueet ovat Tervaniemen alue (FI900128, SAC), Silmäsuo-Kimminginjoki (FI0900127, SAC), Kulhanvuoren Natura-alue (FI0900112, SAC/SPA), Maaherransuo (FI0800036, SAC), Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharju (FI0900005, SAC), Latvasen eteläpuoliset suot, Latvasen saaret ja Rauskaneva.

Metsähallitus lausuu ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta valtion luonnonsuojelualueista ja suojeluun varatuista kiinteistöistä vastaavana viranomaisena sekä vastuullaan olevien, uhanalaisten lajien suojelun näkökulmasta, sekä kalastuksen ja metsästyksen järjestämisestä valtionmailla vastaavana tahona.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja lausuu siitä seuraavaa:

Vaikutukset valtion luonnonsuojelualueisiin ja suojeluun varattuihin alueisiin

YVA-menettelyn yhteydessä on tehty selvitys Natura-arvioinnin tarpeesta (WSP Finland Oy, 12.1.2026). Selvityksen mukaan vähäisiä vaikutuksia kohdistuu Maaherransuon ja Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharjun Natura-alueiden suojeluperustelajina olevaan metsäpeuraan, jonka reviirit ja vaellusreitit ulottuvat laajemmalle alueelle. Selvityksen mukaan Hillonevan tuulivoimahankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia

Maaherransuon, Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharjun tai Tervaniemen Natura-alueille tai niiden suojeluperusteille, eikä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin suorittamiselle arvioida olevan tarvetta. Metsähallitus yhtyy selvityksen johtopäätökseen.

Metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi on tehty erillinen metsäpeuraselvitys (WSP Finland Oy, 12.1.2026). Metsähallitus huomauttaa, että metsäpeuraselvityksessä ja arviointiselostuksessa on joitain ristiriitaisuuksia. Kansainvälisessä koostejulkaisussa "How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review" (Tolvanen et. al 2023) tarkasteltiin kuutta tutkimusta, joissa on tutkittu tuulivoimaloiden vaikutuksia poroon. Tutkimukset osoittivat porojen siirtyvän keskimäärin viisi kilometriä tuulivoima-alueelta. Koosteen johtopäätöksissä todetaan, että tuulivoimarakentamisen vaikutukset ulottuvat kilometrien etäisyydelle voimaloista, jonka vuoksi porojen toiminnallinen elinympäristön määrä vähenee merkittävästi. Metsähallitus huomauttaa, että hankkeen metsäpeuraselvityksessä kyllä viitataan edellä mainittuun julkaisuun ja myös todetaan vasonta-ajan olevan herkin vaihe poron vuodenkierrossa, mutta näitä ei huomioida arviointiselostuksessa. Muun muassa selostuksen sivulla 321 todetaan, että *"Alueella esiintyvät metsäpeurat ovat kuitenkin altistuneet ihmisvaikutuksille asutuksen, liikenteen, metsätalouden ja muun ihmistoiminnan kautta, eivätkä alueen yksilöt ole välttämättä kovin herkkiä häiriövaikutuksille."* ja sivulla 326: *"Metsäpeurat voivat käyttää tuulivoima-alueita sen toiminnan aikana, mikäli häiriövaikutukset eivät ole yksilöille liian suuria, eikä hanke estä alueen läpi kulkemista."*

Metsähallitus pitää lajikohtaisen tiedon puuttuessa poroilla tehtyjä tutkimuksia luotettavana tietolähteenä myös metsäpeuraan kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa. Metsäpeura (*Rangifer tarandus fennicus*) ja poro (*Rangifer tarandus tarandus*) ovat saman lajin, peuran (*Rangifer tarandus*) alalajeja. Ihmistoiminnan, ml. tuulivoimarakentamisen vaikutukset niihin ovat samankaltaisia. Koska metsäpeura on peuran villi alalaji, on varovaisuusperiaatteen mukaan perusteltua olettaa sen olevan puolikesyä poroa herkempi tuulivoiman aiheuttamalle häiriövaikutukselle.

Metsähallitus huomauttaa, että välttämisyvaikutuksen lisäksi muita välillisiä vaikutuksia voivat aiheuttaa lineaariset rakenteet kuten tiet ja sähkölinjat, joiden läheisyys tehostaa suden tilankäyttöä ja lisää metsäpeuraan kohdistuvaa saalistuspainetta (McKay ym. 2021).

Metsähallitus katsoo, että metsäpeuraan kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on ennen kaikkea kiinnitettävä huomiota siihen, säilyykö alue vaikutusalueineen hankkeen toteuttamisen jälkeen pitkällä aikavälillä riittävän laadukkaana metsäpeuran lisääntymiselle. Tähän vaikuttavat kumuloituvasti aiempi maankäyttö, kuten asutus, metsätalous ja turvetuotanto, sekä uusi, kuten tuulivoimarakentaminen. Metsäpeuraselvityksessä todetaan, että Metsäpeura LIFE-hankkeessa laaditun vasallisten vaadinten elinympäristöennusteen mukaan tuulivoima-alueella on muutama metsäpeuralle erittäin hyvin sopiva tai hyvin sopiva elinympäristö (Mätässuo,

Pyykkineva, Lepikkokankaan ja Nimettömänlammen ympäristö). YVA-selostuksessa (s. 324) kuitenkin arvioidaan että, paikallinen populaatio ei käytä hankealuetta selvityshetkellä vasomiseen. Metsähallitus huomauttaa, että selvityksessä kuvatun aineiston perusteella ei ole mahdollista osoittaa, että metsäpeura ei lisääntynyt alueella. Lisäksi alueella on tehty havaintoja myös vasaista.

Metsähallitus huomauttaa, että valtion suojelutarkoituksiin varatut alueet Levasen saaret ja Rauskanneva puuttuvat taulukosta 16.2. Etäisyyttä lähimmästä voimalasta Rauskannevalle on noin 4 km ja Levasen saarille 2 km.

Vaikutukset maakotkaan

Metsähallitus tuo tiedoksi, että hankealue sijaitsee maakotkan reviirillä, jolta on löytynyt uusi pesä vuonna 2025. Uusi pesä sijaitsee tiedossa olevan pesäpaikan välittömässä läheisyydessä, joten sillä ei ole mainittavaa vaikutusta esimerkiksi elinympäristömalliin ja sitä kautta törmäysmallinnukseen.

Raportissa (WSP Finland Oy, 13.11.2025) mainitaan, että maakotkatarkkailuja on toteutettu useina eri vuosina. Metsähallitus huomauttaa, että raportin perusteella ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, ovatko tarkkailut olleet nimenomaan maakotkareviiriin liittyviä tarkkailuja vai onko mahdollisesti havaittuihin maakotkiin kiinnitetty huomiota muiden tarkkailujen yhteydessä. Tällä on suuri merkitys arvioitaessa tarkkailujen riittävyttä ja soveltuvuutta. Lisäksi tarkkailupaikkana on ollut pääosin hankealueen itäosa, jolta on vielä korkeintaan kohtalainen näkyvyys itse hankealueen suuntaan. Kuitenkin lähimmän ja todennäköisesti vaikutusten kannalta merkittävimmän reviirin pesäpaikat sijaitsevat hankealueen länsipuolella. Näin ollen mahdolliset hankealueen länsiosissa tapahtuneet maakotkien lennot ovat todennäköisesti jääneet tarkkailuissa havaitsematta.

Metsähallitus toteaa, että yhteisvaikutusten arvioinnissa esitetyllä kartalla on kuvattu lähialueen muut tuulivoimahankkeet mutta ei kotkareviirejä, jolloin näiden suhde on vaikea hahmottaa.

Metsähallitus katsoo, että mainituista puutteista huolimatta maakotkaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu asianmukaisesti ja yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan Hillonevan tuulivoimahankkeesta ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia yksinään eikä yhdessä muiden suunniteltujen hankkeiden kanssa.

Vaikutukset metsästykseseen ja riistalajeihin

Metsähallitus huomauttaa, että Hillonevan hankealueella on Metsähallituksen pienriistanmetsästysaluetta 6617 Kukko-Multia (<https://www.eraluvat.fi/kohteet/6617-kukko-multia-331>). Hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu lisäksi 6616 Mäkelän pienriistanmetsästysalue (<https://www.eraluvat.fi/kohteet/6616-makela-767>).

Valtion pienriistanmetsästysalueet ovat tarkoitettu kaikille metsästäjille ja ne tarjoavat metsästysmahdollisuuksia myös niille, joilla ei muutoin olisi mahdollisuutta metsästää esimerkiksi metsästysseurajäsenyyden tai maanomistuksen kautta. Kukko-Multian lupa-alue on keski-Suomen mittakaavassa yksi suosituimmista valtion metsästysalueista. Alueen metsästysluvut myydään loppuun vuosittain. Lisäksi hankealueen lähetyville sijoittuu valtion hirvenmetsästyksen aluelupa-alueita, jotka niin ikään ovat tarkoitettuja ns. maattomille metsästäjille, joilla ei muutoin olisi kohtuullista mahdollisuutta metsästää.

Metsähallitus pitää erityisen kiitettävänä, että pienriistan metsästyksen kausilupa-asiakkaita sekä hirven metsästyksen aluelupaseurueita on osallistettu Hillonevan hankkeessa. YVA-selostuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, miten metsästäjien mielipide on huomioitu hankkeen suunnittelussa.

Metsähallituksen toimeksiannosta ja yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen Windlife -hankkeen kanssa on valmistunut opinnäytetyö (YAMK) tuulivoimarakentamisen vaikutuksista kanalintujen metsästäjiin (Maunumäki 2025¹). Osana opinnäytetyötä toteutettiin kysely Metsähallitukselta kanalintuvuorokausiluvan ostaneille. Kysely lähetettiin sekä sellaisille lupa-asiakkaille, jotka olivat ostaneet luvan metsästysalueelle, jossa sijaitsee tuulivoimaloita, että verrokkina asiakkaille, jotka olivat ostaneet luvan alueelle, jolla ei ole tuulivoimatuotantoa. Kysely lähetettiin yhteensä 2 044 metsästäjälle ja vastauksia kyselyyn tuli 562.

Metsästäjät suhtautuvat yleisellä tasolla tuulivoimaan myönteisesti energiatuotantomuotona, mutta negatiivinen suhtautuminen kohdistuu erityisesti metsästysalueiden erämaisyyden ja rauhallisuuden heikkenemiseen. 92 % kyselyyn vastanneista pitää lupa-alueiden erämaisyyttä ja rauhallisuutta tärkeänä tai erittäin tärkeänä. 67 % katsoo, että tuulivoima tulisi keskittää jo rakennettuun ympäristöön, ei harvaan asutuille metsäalueille. Sosiaalinen hyväksyttävyyden parane merkittävästi, kun tuulivoimalat sijoitetaan infrastruktuuriltaan muokattuihin ympäristöihin.

Sidosryhmäosallistamisen vahvistaminen on keino parantaa hyväksyttävyyttä ja tiedon laatua. 68 % kokee, ettei metsästäjiä huomioida riittävästi tuulivoiman suunnittelussa ja 95 % on sitä mieltä, että riista ja metsästyksen huomioidaan liian vähän.

Metsästysalueen erämaisyyden lisäksi vahvoin metso- ja teerikantoihin perustuva korkea lintujen kohtaamis- ja saalisvarmuus erottuvat selvästi tärkeimpinä valintakriteereinä kanalintulupa-asiakkaiden lupa-alueiden valinnalle (Pellikka ym. 2018: Valtion maiden kanalintulupametsästäjät, <https://julkaisut.metsa.fi/wpcontent/uploads/sites/2/2019/01/b241.pdf>).

¹ Maunumäki, R-M. 2025. Tuulivoimarakentamisen vaikutus kanalintujen metsästäjiin. Opinnäytetyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202604247722>

Metsästyksen kohdistuvien vaikutusten arviointi kytkeytyy osaltaan myös hankkeen luontovaikutusten arviointiin riistalajien osalta. Kuten Metsähallitus on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa (28.11.2024, MH 4863/2024) todennut, hankealueelle sijoittuvilla valtion mailla on metson soidinpaikkoja ja havaintoja riekosta, jota nykyisellään esiintyy enää harvakseltaan eteläisessä/keskisessä Suomessa.

Hankkeen luontoselvityksen (selostuksen liite 5A) mukaan metsojen soidinpaikkoja ei todettu. Teeriä on havaittu soitimella neljässä eri paikassa 4–15 yksilöä. Lisäksi pyystä on tehty äänihavainto. Riekkoja ei havaittu. Metsähallituksen järjestelmien mukaan hankealueelle sijoittuvilla valtion mailla on todettu metson soidinpaikka viimeksi vuonna 2023. Hankkeen soidinpaikkaselvityksiä tehtiin kolmena päivänä. Metsähallitus katsoo, että kolmen päivän maastokäynneillä ei voi luotettavasti kartoittaa varsinkaan pienempiä soidinpaikkoja. Koska metsäkanalintujen kannat vaihtelevat luontaisesti vuosien välillä, selvityksen luotettavuuden parantamiseksi havainnointia maastossa tulisi tehdä useana vuotena.

Luonnonvarakeskuksen kansainvälisessä koostejulkaisussa (Tolvanen ym. 2023) tuulivoimalan aiheuttaman häiriön vuoksi metsäkanalinnuilla on havaittu jopa viiden kilometrin siirtymävaikutuksia (Tolvanen ym. 2023). Selvimmin siirtymävaikutus on havaittavissa noin 600–1000 metrin etäisyydelle asti. Tuulivoimalaa ympäröivää aluetta saatetaan välttää tai käyttää vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä elinympäristön valinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä.

Metsähallitus katsoo, että tuulivoimarakentaminen heikentää alueen soveltuvuutta pienriistan metsästyksen erämaisyyden vähenemisen ja mahdollisen kanalintukantojen heikkenemisen myötä.

Tämän lausunnon ovat valmisteet maankäytön erityisasiantuntijat Saara Airaksinen ja Harri Taavetti, ja metsästyksen erityisasiantuntija Timo Ruuska.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut

Kauppakatu 5b
43100 Saarijärvi

LAUSUNTO

29.4.2026

Hillonevan tuulivoimahanke YVA-selostus ja kaavaluonnos

Myrsky Energia Oy, Saarijärvi
viite (YVA): LVV-U/25389/2026

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA selostus) 4.5.2026 mennessä ja Saarijärven kaupunki tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen (kaavaluonnos) aineistosta 29.5.2026 mennessä.

Alueelle suunnitellaan enintään 24 voimalaa. Vaihtoehtoja YVA-arviointiselostuksessa on kolme. VE0, hanketta ei toteuteta. VE1, alueelle rakennetaan 24 tuulivoimalaa. VE2, alueelle rakennetaan 17 tuulivoimalaa. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enimmillään 300 metriä. Tornin napakorkeus on noin 200 metriä ja roottoriympyrän halkaisija noin 200 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 6–10 MW. Hankealueen koko on noin 3200 hehtaaria.

Melu

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimaloiden ulkomelutaso vaihtoehdossa VE1 on 40 dB, eli ohjearvon verran, kahdessa reseptoripisteessä (lomarakennuksia). Lisäksi melumallinnusten perusteella vaihtoehdossa VE1 erittäin lähellä raja-arvoa ollaan kolmessa reseptoripisteessä (asuin- tai lomarakennuksia) kohdalla. Näissä on mallinnettu 39 dB(A) äänenpainetaso. Vaihtoehdossa VE2 on mallinnettu 38dB(A) äänenpainetasoja kolmessa reseptoripisteessä.

Melumallinnuksessa ei ole mallinnettu pienitaajuisia melua asuinrakennusten sisätiloihin. Melumallinnuksessa on Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 sisätilojen pienitaajuisen melun toimenpiderajoista johdettu ulkomelutasojen vertailuarvot. Melumallinnuksen mukaan sisätilojen toimenpiderajojen muutos ulkotilojen vertailuarvoksi on tehty huomioimalla Suomessa mitattujen asuinrakennusten ääneneristävyyksien alalikiarvot. Melumallinnuksen mukaan pienitaajuisen melun (20–200 Hz) tasot eivät ylitä ulkoalueiden vertailuarvoja.

Melumallinnuksessa ei ole mallinnettu asumisterveysasetuksen 545/2015 12§ 3mon tarkoittamaa 25dB toimenpiderajaa asuinrakennusten sisätiloihin, vaikka ao toimenpideraja on YVA-selostuksessa mainittu.

Miilukankaan ja Palkkikankaan hankkeiden kanssa on tehty yhteinen melumallinnus. Meluselvityksen mukaan reseptoripisteissä R27, R22, R21, R20, R12 ja R13 melutasot nousevat noin 0,5 dB yhteisvaikutusten johdosta.

Välke

YVA-selostuksen ja välkemallinnusten mukaan hankevaihtoehdon VE1 välkemallinnuksen mukaan 8 h/a todennäköinen välkevaikutus ylittyy kolmessa laskentapisteessä. Vastaavasti hankevaihtoehdon VE2 välkemallinnuksen mukaan 8 h/a välkevaikutus ylittyy yhdessä laskentapisteessä, kun puuston suojaavaa vaikutusta ei ole huomioitu. Hankevaihtoehdossa VE1 välkevaikutusta on enimmillään 13 h 25 min/vuosi.

Välkeselvityksen mukaan Laskennallisen arvion perusteella läheisten hankkeiden välkevaikutukset eivät ulotu missään Hillonevan hankkeen välkevaikutuksen alueelle.

Sähkösiirto

Tuulivoimapuiston sähkösiirtoon on YVA-selostuksessa kolme vaihtoehtoa. Siirtoreittien pituudet ovat SVE1 23,7 km, SVE2 18,9 km ja SVE3 9 km. Yhteys tuulivoima-alueen sähköasemalta valtakunnan verkkoon suunnitellaan toteutettavaksi ilmajohtoina 110 kV tai 400 kV voimajohtoilla. Voimajohtot sijoittuvat jokaisessa vaihtoehdossa osittain jo olemassa olevan voimajohtolinjan viereen. YVA selostuksen mukaan Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Valkeisen rannalla, noin 120 metrin etäisyydellä näistä reittivaihtoehdoista.

Seurantaohjelma

YVA selostuksen ehdotuksessa seurantaohjelmassa (kpl 31) on huomioitu melumittausten tarve, mikäli alueen asukkaat kokevat toistuvaa tuulivoimaloista johtuvaa häiritsevää melua.

Muuta

Karttatarkastelun perusteella hankealueen lounaisnurkassa sijaitsee vapaa-ajanrakennus (Huhtakankaantie 456). Rakennusta ei ole otettu reseptoripisteeksi. Vapaa-ajan rakennus on karttatarkastelun perusteella noin 1,1 km päässä lähimmästä voimalasta Murtolammen rannalla. Mahdollisesti kyseessä voi olla Murtolammen kämpä. YVA selostuksen mukaan Murtolammen alueella sijaitsevalla rakentamattomalla rakennuspaikalla melutasot ylittävät mallinnuksen mukaan 40 dB. Näin ollen myös Murtolammen rannalla oleva vapaa-ajanrakennus on todennäköisesti yli 40dB melualueella.

Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen vastaava ympäristöterveystarkastaja antanut viranhaltijalausunnon 25.10.2024

Lausunto

Saarijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen viranhaltijalausuntona toteamme seuraavaa:

- Asumisterveysasetuksen 545/2015 12§ 3mon tarkoittama 25dB toimenpideraja on mallinnettava lähialueen asutukselle samaan tapaan kuin sisätilojen matalataajuinen melu. Sisämelun 25dB toimenpideraja on hyvin matala ja siksi käytännössä sisämelun kynnysarvo, joten se tulee myös mallintaa sen varmistamiseksi, ettei tuulivoimaloista aiheudu ao toimenpiderajan ylitystä ja terveyshaittaa lähiasutukselle. Varsinkin kun tuulivoimaloiden mallinnettu ulkomelutaso on hyvin lähellä raja-arvoa. Ulkomelutason raja-arvon lähellä on myös lomarakennuksia. Näissä rakennuksen ääneneristävyys ei ole yhtä hyvä kuin asuinrakennuksissa. Näin ollen lomarakennuksissa sisämelun 25dB toimenpiderajan ylittyminen on myös todennäköisempää.
- Hankevaihtoehto VE 2 on toteuttamiskelpoisempi. Hankevaihtoehdossa VE1 on tarkasteltava ympäristöluvan tarvetta ja erityisesti tarvetta rajoittaa voimaloiden toimintaa ihmisiin kohdistuvien haittavaikutusten takia.
 - Hankevaihtoehdossa VE1 ulkomelu oli 40 dB ohjearvon verran kahden lomarakennuksen kohdalla ja erittäin lähellä (39dB) kolmen asuin- tai lomarakennuksen kohdalla.
 - Kun puuston suojaavaa vaikutusta ei huomioida varjostusmallinnuksessa hankevaihtoehdossa VE1 kolmen asuin- tai vapaa-ajan rakennuksen kohdalla ylitetään kahdeksan tunnin vuotuisen varjon välkkeen suositusarvo.

- Murtolammen rannalla osoitteessa Huhtakankaantie 456 olevan vapaa-ajanrakennuksen käyttötarkoitusta on muutettava tai vapaa-ajan rakennusta lähinnä oleville tuulivoimaloille on haettava ympäristölupa. Ao vapaa-ajan rakennus sijaitsee mitä todennäköisimmin 40dB melualueella.
- Ehdotus seurantaohjelmaksi on jossain määrin riippuvainen toimintaa harjoittavan tahon halukkuudesta seurantatoimiin. Jo nyt viranomaiset ovat joutuneet vaatimaan toiminnanharjoittajia suorittamaan meluvalituksiin perustuvia mittauksia, joihin toimijat eivät ole oma-aloitteisesti ryhtyneet. Arvioinnissa annetut ehdotukset eivät sellaisenaan sido toiminnanharjoittajaa ja mikäli hanke ei tarvitse ympäristölupaa, ei näitä ehdotuksia voi sisällyttää mihinkään lupamääräyksiinkään. Asiaan perehtymättömälle henkilölle voi jäädä epäselväksi, että ehdotuksessa esitetyt seurantatoimet eivät ole sellaisenaan pakollisia. Tuulipuistotoimijan tulee selväsanaisemmin sitoutua tekemään tarvittaessa melumittauksia tuulivoimapuiston toiminnan alkuvaiheessa, vaikka tuulivoimaloilla ei ole ympäristölupaa.
 - Selostuksessa on syytä mainita, että melumittaukset teettää tuulivoimapuiston toimija puolueettomalla melumittaajalla. Ja, että mittaja ja mittausuunnitelma hyväksytetään Saarijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella. Lisäksi mittausten hyväksyttävyyttä lisää se, että mittaukset ja niiden ajankohta suunnitellaan lähialueen asukkaiden kokemusten ja saadun palautteen perusteella.
- Havaintojen perusteella on mahdollista, että tuulivoimalasta aiheutuu öljy- tai nestevuotoja. Näihin tulisi tuulivoimalan sisäisen rakenteen ja osastoinnin lisäksi varautua rakenteellisesti myös tuulivoimaloiden lähialueella.
- Mikäli toiminnan rakentamisvaiheessa syntyy sellaisia ylijäämämaita, joita ei voida hyödyntää suunnitelmallisesti, tulee läjitysalueelle hakea ympäristölupa.

Janne Litmanen
vastaava ympäristöterveystarkastaja
puh: 044 4598 563
email: janne.litmanen@viitasaari.fi

Ilari Patamaa
ympäristösihteeri
puh. 044 459 8390
email: ilari.patamaa@viitasaari.fi

Jakelu: Lupa- ja valvontavirasto: kirjaamo@lvv.fi
Saarijärven kaupunki: kirjaamo@saarijarvi.fi

Tiedoksi: ympäristölautakunta

D/17/11.01.00.05/2026

47 § LAUSUNTOPYYNTÖ HILLONEVAN TUULIVOIMAHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Kunnanhallitus 30.3.2026

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa koskien Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja toimittamaan sen 4.5.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon LVV-U/25389/2026.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitellään ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin edustamanne viranomaistahon näkökulmasta:

- Ovatko selvitykset, nykytila ja sen kehityksen kuvaus riittäviä ja oikein laadittuja?
- Tarkastele vaikutusten arviointia: ovatko päättelyketjut ja johtopäätökset todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista perusteluja? Onko muita merkittäviä ympäristövaikutuksia?
- Onko vaihtoehtoja vertailtu oikein ja vaihtoehdon/vaihtoehtojen valinta perusteltu riittävästi?
- Onko jokin hankkeen suunnittelun kannalta merkittävä asia jäänyt huomioimatta?
- Onko virastosi toimivaltaan kuuluvat hanketta koskevat suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset kuvattu oikein?

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/hillonevan-tuulivoimahanke-YVA.

Lupa- ja valvontavirasto toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa: Ylitarkastaja Jaana Tuppurainen, Lupa- ja valvontavirasto, p. 029 525 5388, jaana.tuppurainen@lvv.fi

Liitteenä 1–3 on kolme sivua arviointiselostuksesta.

Valmistelijat: tekninen johtaja Risto Rinne ja rakennustarkastaja/ympäristösihteeri Sami Sironen

Esitys: Soinin kunnanhallitus esittää Soinin kunnan lausuntona seuraavaa:

YVA-selostuksessa on mainittuna Soinin kunnan puolella olevia tuulivoimahankkeita.

Hankkeiden tilaa on kuvattu virheellisesti seuraavilta osin:

Korkeamaa on kuvattuna ”suunnitteilla” olevana, Korkeamaan nykytila on ”rakenteilla”. Isokangas ja Loukkusaari ovat kuvattuna ”suunnitteilla” olevina, niiden nykytila on ”rauennut” ja lisäksi Isokangas oli kartalla väärällä paikalla.

Sähkönsiirron osalta vaihtoehtojen vertailussa tulee ottaa huomioon, ratkaisevana tekijänä, voimajohdon kokonaispituus. SVE3 -vaihtoehto on merkittävästi lyhyempi kuin vaihtoehdot SVE1 ja SVE2 sekä voimajohdon kokonaispituuden että uuden johtokäytävän osalta.

SVE1 voimajohdon kokonaispituus 24 km, uutta johtokäytävää 6 km.

SVE2 voimajohdon kokonaispituus 19 km, uutta johtokäytävää 9 km.

SVE3 voimajohdon kokonaispituus 9 km, uutta johtokäytävää 5 km.

Päätös: Hyväksyttiin.

Jakelu: kirjaamo@lvv.fi
Tiedoksi: -

Aihe: Hillonevan tuulivoimahanke, LVV-U/25389/2026
Lähetetty: 31.3.2026, 10.27.06
Mistä: Silpola Heikki<Heikki.Silpola@traficom.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo
Kopio: Ahlstedt Marjut

Luokat: K2_Maritta

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjä.
OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.
NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

TRAFICOM/604328/04.04.05.01/2024

Hei,
Traficomin lausuntona seuraavaa:

Hillonevan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen sivulla 67 on kerrottu lentoestelupaprosessista. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen teksteissä on syytä huomioida, että ilmailulain lentoestepykälän 158 § muutos on astunut voimaan 1.9.2025. Lentoesteen pystyttäjän tulee itse selvittää, tarvitseeko kohde lentoesteluvan sekä liittää lentoestelupahakemukseen itse hakemansa esiselvitykset ennen hakemuksen jättämistä Traficomille.
Hakijan on liitettävä hakemukseensa Suomessa toimivien lentomenetelmäsuunnittelijoiden ja vaikutuspiirissä olevan lentopaikan ylläpitäjän esiselvitykset esteen vaikutuksista.

Ystävällisin terveisin,
Heikki Silpola
ylitarkastaja
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Opastinsilta 12 A
00520 Helsinki
PL 320, 00059 TRAFICOM
puh. 029 534 6114
e-mail: heikki.silpola(at)traficom.fi
www.traficom.fi

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/6962/06.00.03/2024

4.5.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 5.3.2026 (LVV-U/25389/2026)

Lausunto Hillonevan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Myrsky Energia Oy suunnittelee tuulivoiman tuotantoaluetta Keski-Suomeen Saarijärven kaupungin Hillonevan alueelle. Tuulivoima-alue sijaitsee Saarijärven kaupungin länsiosassa, noin 22 km Saarijärven keskustasta länteen, Pylkönmäen taajaman läheisyydessä. Alue on kooltaan noin 3200 hehtaaria. Suunniteltujen tuulivoimaloiden korkeus on enintään 300 metriä ja teho enintään 6–10 MW. Vaihtoehdossa VE1 alueelle toteutetaan 24 voimalaa ja vaihtoehdossa VE2 17 voimalaa. Molemmissa vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 tuulivoima-alueelle rakennetaan tuulivoimaloiden lisäksi sähköasema, akkuvarasto, huoltotiet sekä nostoalueet voimaloiden pystytystä varten. Tuulivoima-alueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan tuulivoimaloilta maakaapelein tuulivoima-alueen sähköasemalle.

Tuulivoima-alueen lisäksi YVA-menettelyssä on tarkasteltu kolmea sähkönsiirron reittivaihtoehtoa. Sähkönsiirtovaihtoehtojen pituudet vaihtelevat välillä 9,1–23,7 km ja ne sijoittuvat pääosin Saarijärven kaupungin alueelle mutta osittain myös Multian, Ähtärin, Soinin ja/tai Karstulan kunnan puolelle. Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat osittain jo olemassa olevan voimajohdon yhteyteen.

Seututie 636 (Timpersuntintie) on tuulivoima-alueen itäpuolella noin 300 metrin päässä. Seututie 633 (Myllymäentie) on tuulivoima-alueen eteläpuolella noin 500 metrin päässä. Kantatie 58 on tuulivoima-alueen länsipuolella noin neljän kilometrin päässä. Yhdystie 16821 on lähimmillään heti tuulivoima-alueen vieressä sen pohjoispuolella. Tarkastellut voimalapaikat ovat lähimmillään noin kilometrin päässä maanteistä, jolloin Väyläviraston ohjeen mukaiset etäisyydet toteutuvat. Tuulivoima-alueen lähistöllä ei ole rautateitä.

Sähkönsiirron vaihtoehto SVE1 risteää kantatien 58 ja yhdystien 7140 kanssa. Vaihtoehto SVE2 risteää kantatien 58 kanssa. Vaihtoehto SVE3 risteää yhdystien 16821 kanssa. Sähkönsiirron vaihtoehdot eivät risteä rautateiden kanssa.

4.5.2026

Tuulivoima-aluetta lähin soveltuva satama sijaitsee Vaasassa. Tuulivoimaloiden komponenttien kuljetus satamasta tuulivoima-alueelle tapahtuu mahdollisuuksien mukaan Väyläviraston määrittämiä erikoiskuljetusreittejä pitkin. Alustavassa liikenneselvityksessä määriteltyä reittiä pitkin matkaa hankealueelle kertyy Vaasan satamasta noin 235 km.

Rakentamisen aikainen arvioitu liikennemäärän kasvu on noin 29–36 raskasta ajoneuvoa päivässä, josta osa on myös erikoiskuljetuksia, kun maa-aines- ja materiaalikuljetusten kokonaismäärä puolittuu. Päiväkohtaisiin kuljetusmääriin on sisällytetty myös tyhjänä ajot takaisin. Näiden kuljetusten lisäksi hankealueelle kohdistuu rakentamisen aikana jonkin verran muiden työkoneiden kuljetuksia sekä työntekijöiden henkilöliikennettä.

Molemmissa hankevaihtoehdoissa VE1 ja VE2 Hillonevan ympäristön ja läheisen tieverkon herkkyys liikenteellisten vaikutusten näkökulmasta on vähäinen, ja muutoksen suuruus on arvioitu vähäiseksi kielteiseksi. Liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden on nähty heikkenevän jonkin verran, mutta liikenteen vaikutukset kohdistuvat vain rakentamisaikaan. Sähkönsiirtovaihtoehdoista kaikki risteävät tai sivuavat maanteitä. Voimajohdon ristetessä tai sivutessa maantietä otetaan huomioon erikoiskuljetusten vaatimat tilavaatimukset sekä Väyläviraston ohjeet. Kokonaisuudessaan kaikkien sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutusten merkittävyys alueen liikenteeseen on arvioitu vähäiseksi kielteiseksi.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

Tuulivoimalahankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastoinnin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomaisena toimii Sisä-Suomen elinvoimakeskus (ei Lupa- ja valvontavirasto, kuten luvun 5 taulukossa on merkitty). Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Keski-Suomen elinvoimakeskukseen. Liittymäluvut maanteille myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle.

4.5.2026

Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 v3).

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava elinvoimakeskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Keski-Suomen elinvoimakeskus.

*Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikön päällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Katri Kallio.*

Jakelu Väyläviraston kirjaamo
Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo

Tiedoksi Soili Katko Keski-Suomen elinvoimakeskus

Dno: AHT/164/00.04.01.00/2026

§ 30 HILLONEVAN (SAARIJÄRVI) TUULIVOIMAHANKKEEN YVA-SELOSTUS /
LAUSUNTO

Hallintosäntö 22.1.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Lupa- ja valvontavirasto on toimittanut Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle lausuntopyynnön koskien Saarijärvelle suunnitellun Hillonevan tuulivoimahankkeen YVA-selostusta. Lausunto asiassa dnro LVV-U/25389/2026 pyydetään toimittamaan osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi 4.5.2026 mennessä.

Lausunnossa on pyydetty kiinnittämään huomiota erityisesti asiakirjojen riittävyteen ja oikeaan laatimistapaan, arvioinnin sisältöön ja päätelmien oikeellisuuteen, vaihtoehtojen vertailuun ja riittävään perusteluun sekä mahdollisesti huomioimatta jääneisiin seikkoihin.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on varsin kattava kokonaisuus sisältäen arvioinnit hankkeen vaikutuksista mm. pesimä- ja muuttolinnustoon, luontodirektiivin perusteella huomioitaviin lajeihin, pohja- ja pintavesiin, maaperään, arkeologisesti arvokkaisiin kohteisiin, ilmastoon, viihtyisyyteen, elinkeinoihin ja sen aiheuttamista melu-, välke- ja maisemavaikutuksista sekä yhteisvaikutuksista muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Ympäristönsuojelusihteeri on tutustunut materiaaleihin ja laatinut lautakunnalle esityksen tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta annettavaksi lausunnoksi. Lausuntoesitys on sen pituuden vuoksi erillisenä liitteenä (liite 3).

Ympäristönsuojelusihteeri on paikalla esittelemässä asiaa.

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteeri

Päätösesitys (toimialajohtaja):

Ähtärin ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy esityslistan liitteenä (liite 3) olevan lausunnon ja toimittaa sen lausuntoa pyytävälle viranomaiselle.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Liitteet: Lausunto / Hillonevan tuulivoimahanke
Muutoksenhakuohjeet: Muutoksenhakukielto, valmistelua
Tiedoksianto: Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV

Lausunto / Hillonevan tuulivoimahanke, YVA-selostus

Asian Dnro LVV-U/25389/2026

Saarijärven Hillonevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on laaja. Asiakirjoja tarkemmin tarkasteltaessa YVA-selostuksesta sekä selostuksen suhteesta liiteasiakirjoihin löytyy kuitenkin vakavia puutteita, virheitä ja ristiriitoja. Kaikkiin yhteyspisteviranomaisen YVA-ohjelmasta ja siitä saadusta palautteesta laatimassa lausunnossa edellytettyihin seikkoihin hanketoimija ei ole vastannut riittävässä määrin.

Asiakirjoista ilmi, että hankkeen alkuperäistä toteutusvaihtoehtoa vuodelta 2021 (1230 ha, 12 voimalaa) on laajennettu voimakkaasti, jotta on saatu aikaiseksi herkälle alueelle toteuttamiskelvoton toteutusvaihtoehto VE1 (3200 ha, 24 voimalaa). Vaihtoehdossa VE1 Keski-Suomen maakuntakaavassa tuulivoimalle osoitettu alue ja sen lähiympäristön kaikki mahdolliset voimaloiden rakennuspaikat on käytetty. Myöhemmin laadittu VE2 (17 voimalaa) on alkuperäistä hankevaihtoehtoa suurempi ja tiheämmin rakennettu. VE2:n alue rajautuu maakuntakaavan tuulivoima-alueen sisälle. Ähtärin ympäristönsuojeluviranomainen näkee, että hanketoimijan olisi tullut laatia vielä toteutusvaihtoehto VE3, jossa voimaloiden määrää olisi vähennetty toteuttamiskelpoiseen määrään (kuten alkuperäisen vaihtoehdon 12 voimalaa) ja niiden paikat olisi realistisesti määritetty vesitaloudellisesti haasteellisella ja luontoarvojen vuoksi arvokkaalla alueella. Ympäristövaikutusten arviointityössä saatuja tietoja ja vaikutusten vähentämistoimia ei ole tuotu riittävän vankasti konkretian tasolle. Selostuksen laatijan olisi tullut esittää haittavaikutusten vähentämistoimiksi myös tiettyjen voimaloiden rakentamatta jättämistä.

Hankealueelle suunniteltuun maa-ainesottoon liittyvä kysymys on jätetty auki. Hankkeen ollessa vielä alkuvaiheessa oltaisiin voitu kartoittaa maa-ainesten ottamistoiminnan mahdolliset sijaintitiedot vaihtoehtoiseen ja vaikutustenarviointeineen alustavasti, mutta tätä ei ole tehty. YVA-menettelyssä ei ole toimittu viranomaisen antaman lausunnon mukaisesti.

Hillonevan YVA-selostuksen sekä pohjavesiä koskevan osion (kappale 13) että pintavesikappaleen (kappale 14) aluksi on todettu selostuksessa käytetyn FCG:n 5.6.2023 päiväämää luontoselvitystä (selostuksen liite 5A). Myös WSP Oy on laatinut alueelle luontoselvityksen, päiväyksellä 15.12.2023 (selostuksen liite 5B). Tämä selvitys täydentää ja tarkentaa FCG:n suppeammalle hankealueelle tehtyä luontoselvitystä myös vesilain § 11 ja metsälain § 10 perusteella suojeltujen vesitai vesiluontokohteiden osalta. WSP Oy:n selvityksen tulokset olisi tuluttava huomioon YVA-selostuksen laadinnan kaikissa kohdissa. YVA-selostuksessa annetut tiedot ovat näin ollen riittämättömiä sekä antavat lukijalle virheellisen käsityksen hankkeesta ja alueesta, jolle sitä ollaan toteuttamassa.

YVA-selostuksen sähkönsiirtoreittien pintavesiin aiheuttamia vaikutuksia käsittelevässä kappaleessa (sivu 259) todetaan mm, että reittien maasto on enimmäkseen ojitettua soistumaa. Lainsäädännössä esitetyt velvollisuudet alueen luonnontilan selvittämiseksi ei voida ohittaa. Etenkin sähkönsiirtoreittien, rakentamisalueiden sekä kulkuteiden ja tienreunaojien rakentamisen vaikutukset vesilain 11 § ja metsälain 10 § mukaisesti kohteisiin voivat vesitaseen muuttumisen seurauksena olla huomattavat ja ne olisi arvioitava huolellisesti. SVE3 kulkee metsälain § 10 mukaisen suon (Kannusneva) ja harjulammen (Kangasharjut) välittömässä läheisyydessä. YVA-selostus on tältä osin puutteellinen.

Yhteysviranomaisen on lausunnossaan edellyttänyt Ahvenlammen pohjoispuolen lähteiden kartoittamista. Hanketoimija on todennut luonnontilaisten lähteiden löytymisen olevan epätodennäköistä Tohtaan-suon turvetuotantoalueiden vuoksi. Lammen pohjoispuolella on kuitenkin myös turvesoiden ulkopuolista maastoa, kuten Pitkäkankaan harju-alue, jolla lähteitä saattaa esiintyä. Alueen lähteet ja lähteiköt on näin ollen kartoitettava.

YVA-selostuksen kappaleessa 15 todetaan, että tuotantoalueella rajatut arvokkaat luontokohteet ovat lähinnä suotyyppejä ja pienvesiä ja niiden lähiympäristöjä, eivätkä ne sijoitus voimaloiden tai muiden rakenteiden läheisyyteen. Sekä kuva 15.1, jossa kyseiset rajaukset on esitetty kartalla, että näiden etäisyydet suunnitelluista voimalapaikoista kertova taulukko 15.2 osoittavat kuitenkin toisin. Lähimmät arvokohdet sijoittuvat 100 m (VE1) tai 110 m (VE2) päähän voimalan rakennuspaikasta. Sähkönsiirtoreitit kulkevat jopa arvokkaiden alueiden läpi. Nämä elinympäristöt ovat täysin riippuvaisia alueen vesitaseesta, eikä hankkeen toteuttamisesta näille koituvaa ympäristövaikutusta voida jättää huomioimatta. Tämän vuoksi voimalapaikkojen hydrogeologiset ominaisuudet olisi tullut selvittää ja hydrologiset olosuhteet huomioida rakenteiden sijoittelussa. Hankkeen vaikutuksia paikalliseen ja alueelliseen vesitaseeseen ei ole lainkaan käsitelty. On myös mahdollista, että joidenkin voimaloiden rakentaminen edellyttäisi vesilain mukaisen luvan hakemista. YVA-selostus on tältä osin varsin puutteellinen.

Euroopan Unionin nk. luontodirektiivin liitteen IV (a) perusteella suojeltujen lajien esiintymisaluet ja niille soveltuvat elinympäristöt on määritelty ja niihin on mitattu etäisyydet. Etenkin saukkoja ja viitasammakoi- ta koskevat selvitykset on kuitenkin tehty varsin pienin resurssein, ei- vätkä tulokset välttämättä vastaa sen vuoksi todellisuutta. Lisäksi on huomattava, että YVA-selostuksessa saukon esiintymistä hanke- alueella ja lajiin kohdistuvia vaikutuksia on systemaattisesti vähätelty (vrt. mm. sivut 323 ja 526). YVA-selostuksen liitteessä 5C (Lumijälki- ja saukkoselvitys) todetaan hankealueen olevan saukon aktiivisesti käyttämää elinympäristöä etenkin Majoinpurolla. Majoinpuron lähei- syyteen ei näin ollen tule sijoittaa tuulivoimarakenteita. YVA-selostus on saukkojen osalta erittäin puutteellinen ja sitä tulee täydentää lisä- selvityksin.

Kiesimenjärven ja Kiminginjärven väliin jätettyä ”kulkukäytävää” tulee merkittävästi laajentaa salassa pidettävien lajien liikkumisen turvaami- seksi ja selostuksen eläimistölle aiheutuvan häiriövaikutuksen perus- teella. Vaihtoehtoisesti koko Hilloneva-Ahvenlampi-linjan länsipuolinen alue tulee jättää rakentamatta. Linnustonselvitysten tulokset ja suosituk- set tulee huomioida ja linnustollisesti arvokkaat alueet, kuten hanke- alueen koillisosassa olevan Mätässuon alue, tulee jättää hankealueen ulkopuolelle (ks. liite 5D, osa 2, s.19) . Myös lepakoiden reviiriä lähin voimala on liian lähellä havaittua elinaluetta, mikä on ristiriidassa le- pakkonselvityksessä esitetyn suosituksen kanssa. Viitasammakoiden elinympäristön tuhoaminen sähkönsiirtovaihtoehdossa SVE3 on ai- noastaan todettu, mutta linjan sijainnille ei ole esitetty vaihtoehtoa. Muut sähkönsiirtovaihtoehdot SVE1 ja SVE2 ovat ympäristövaikutuk- siltaan vaihtoehtoa SVE3 vielä huonompia.

Suojeltavien eläinten, luontotyyppien ja kasvien esiintymisaluet ja näiden ekologiset käytävät olisi tullut esittää yhdessä kuvassa, jossa olisi esitetty myös voimaloiden paikat. Tällaisen tarkastelun pohjalta olisi helppo esittää hankkeelle toteutusvaihtoehto, joka täyttäisi lain- säädännön vaatimukset ja olisi myös sosiaalisesti hyväksyttävissä.

YVA-selostuksessa tunnistetaan joidenkin alueella turvetuotantoaluet- den muuttaminen lintukosteikoiksi. Tästä huolimatta linnuston kannalta ongelmallista hanketta ollaan suunnittelemassa näiden linnustolle tule- vaisuudessa mahdollisesti tärkeiden levähdys- ja pesintäpaikkojen vä- littömään läheisyyteen. Näiden osalta hanketoimija ei ole selvittänyt hankkeen haittavaikutuksia tai esittänyt vaikutusten vähentämistoimia tai kompensointia maanomistajille.

Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset ekologisiin yhteyksiin on tun- nistettu. Selostuksessa todetaan, että maakunnista toisiin ulottuvia ekologisia yhteyksiä ei ole määritelty. Tämän perusteella näitä ei ole selvitetty myöskään YVA-selostuksessa, mikä on vakava puute.

ÄHTÄRIN KAUPUNKI Tila- ja infrapalveluiden lautakunta

Edellä esitettyyn perustuen Ähtärin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että Hillonevan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen hyväksyminen ja luvan myöntäminen hankeprosessin jatkamiselle kummasakaan esitetystä vaihtoehdosta VE1 tai VE2 johtaisi lainsäädännön vastaiseen tilanteeseen. Ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää nykyisellään lupaprosessissa tehtyjen selvitysten kanssa ristiriitais- ta, virheellistä ja puutteellista tietoa. Tuulivoimahankkeen YVA-selostus tulee korjata viranomaisen hyväksymällä tavalla ennen prosessin mahdollista jatkamista. Tarvittaessa YVA-menettely tulee aloittaa alusta tai koko hanke keskeyttää (VE0).

Lisäksi Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ilmaisee Lupa- ja valvontavirastolle huolensa alalla vallalla olevasta toimintakulttuurista, jossa hankealueelle luodaan näennäinen ja käytännössä toteuttamiskelvoton vaihtoehto 1, jossa voimaloita sijoitetaan alueelle suurin mahdollinen määrä. Tämän jälkeen mikä tahansa vähemmän voimaloita sisältävä vaihtoehto antaa yleisesti hyväksyttävämmän kuvan hankkeesta ilman, että hanketoimijan tarvitsee selvittää todelliset ja realistiset vaihtoehdot hankkeen toteuttamiselle ja haitallisten vaikutusten vähentämiselle.

ÄHTÄRIN KAUPUNKI
Tila- ja infrapalveluiden lautakunta